Zien, ondersteunen, ontwikkelen

Hoe een relatief beperkte financiële ondersteuning bijdraagt aan de ontwikkeling, het welbevinden en de arbeidskansen van Pro-leerlingen

Eindrapport

IN OPDRACHT VAN
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

AUTEURS
Marlies de Groot
Lindsay Reissaus
Anandi Schelfhout

Oktober 2026

Bureau Bartels
ONDERZOEK | BELEIDSADVIES

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Inhoud

1. Inleiding 3

2. Doel en inhoud pilot 9

3. Bereik pilot 13

4. Ervaringen van scholen 26

5. Ervaren meerwaarde 36

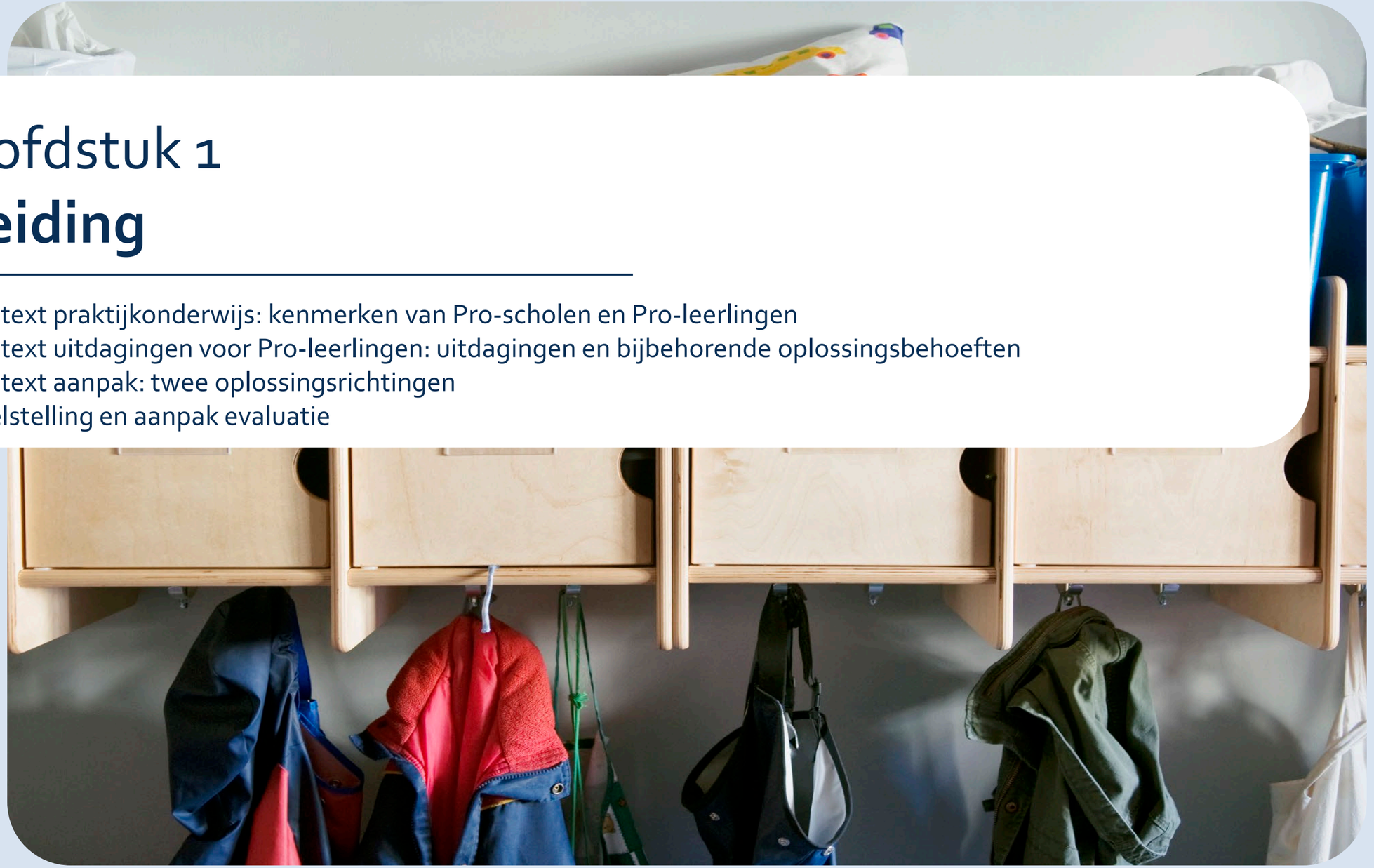
6. Drie casussen 51

7. Conclusie 58

Bureau Bartels
ONDERZOEK | BELEIDSADVIES

Hoofdstuk 1
Inleiding

- Context praktijkonderwijs: kenmerken van Pro-scholen en Pro-leerlingen
- Context uitdagingen voor Pro-leerlingen: uitdagingen en bijbehorende oplossingsbehoeften
- Context aanpak: twee oplossingsrichtingen
- Doelstelling en aanpak evaluatie

Context praktijkonderwijs

Ontwikkeling praktijkonderwijs[1]

In Nederland volgen circa 30.000 leerlingen praktijkonderwijs, verspreid over 175 scholen. Het aantal leerlingen in het praktijkonderwijs neemt toe. Pro-onderwijs is gericht op leerlingen die te maken kunnen hebben met cognitieve beperkingen op het gebied van informatieverwerking, gedragsregulatie, probleemoplossend vermogen en/of het vermogen om te generaliseren. Pro-leerlingen blinken uit in praktijkvakken en worden opgeleid voor beroepen waar veel vraag naar werknemers is, zoals metselaar, schoonmaker, heftruckchauffeur of winkelmedewerker. Deze jongeren vormen dus een belangrijke bijdrage aan de arbeidsmarkt en het is belangrijk dat deze jongeren na hun opleiding goed terecht komen op de arbeidsmarkt.[2]

Pro-leerlingen stromen na het behalen van hun praktijkonderwijsdiploma vooral uit naar **mbo bol-opleidingen (40,1%)** en **werk (40%)**.
Uitstroom naar werk verloopt via de volgende wegen**:**

- **24,6%** betreedt direct de **arbeidsmarkt**
- **12,1%** begint een **mbo bbl-opleiding**
- **3,3%** begint een **trainings-/of toeleidingstraject**

Pro-leerlingen zijn **succesvol** op het mbo. Pro-leerlingen die een **mbo-opleiding gaan doen** kunnen op twee niveaus instromen.

mbo 1

80% tot 90% van de Pro-leerlingen die uitstromen naar mbo 1 behaalt het bijbehorende diploma. Dat is ongeveer 10 procentpunt meer dan ongediplomeerde vmbo-instromers. 5% behaalt daarna nog een mbo 4 diploma.

of

mbo 2

Ruim 80% van de Pro-leerlingen die uitstromen naar mbo 2 behalen het bijbehorende diploma. Dat is vergelijkbaar met gediplomeerde vmbo-b instromers. 10% behaalt daarna nog een mbo 4 diploma.

1. Alle informatie op deze pagina komt uit de *Staat van het Praktijkonderwijs 2026* van de Sectorraad Praktijkonderwijs
2. Het belang hiervan blijkt ook uit de Wet van school naar duurzaam werk die sinds 1 januari 2026 van kracht is. Deze wet richt zich op het vergroten van de kansengelijkheid van onder andere Pro-leerlingen om zoveel mogelijk arbeidspotentieel te benutten.

Context uitdagingen voor leerlingen

Uitdagingen voor Pro-leerlingen

Praktijkonderwijs bereidt leerlingen voor op een directe overgang naar werk. Om succesvol deel te nemen aan stages, praktijkleren en betaald werk zijn vaak voorzieningen nodig, zoals vervoer, passende werkkleding, veiligheidsschoenen of branchegerichte certificaten.

Een deel van de leerlingen in het praktijkonderwijs groeit op in gezinnen met lage inkomens.[1] Voor deze gezinnen kunnen kosten die voor anderen vanzelfsprekend zijn, een aanzienlijke belemmering vormen. Hierdoor ontstaan drempels voor deelname aan stage en werk, juist op het moment dat leerlingen ervaring moeten opdoen en hun positie op de arbeidsmarkt moeten verwerven.

Deze drempels doen zich onder meer voor bij:

- vervoerskosten naar stage of werk;
- de aanschaf van werkkleding, gereedschappen of veiligheidsmiddelen;
- kosten voor branchecertificaten die de kansen op werk vergroten;
- andere noodzakelijke uitgaven die samenhangen met deelname aan stage of arbeid.

1. Jeugdeducatiefonds Tussenrapportage

Oplossingsbehoefte en beleidscontext

Oplossingsbehoefte

Scholen signaleren dat financiële problemen thuis rechtstreeks kunnen doorwerken in de mogelijkheden van leerlingen om deel te nemen aan stage en werk. Docenten en begeleiders zien dat relatief beperkte financiële ondersteuning soms voldoende is om een concrete belemmering weg te nemen en te voorkomen dat een leerling kansen mist.

Tegelijkertijd beschikken scholen over beperkte mogelijkheden om dergelijke kosten te vergoeden. Hierdoor ontstaat handelingsverlegenheid: scholen zien wat nodig is om een leerling te laten deelnemen, maar beschikken niet altijd over passende middelen om ondersteuning te bieden.

Pro naar Prof is ontwikkeld nadat de Sectorraad Praktijk-onderwijs deze signalen onder de aandacht bracht bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, vanuit de behoefte om deze financiële drempels gericht weg te nemen zodat armoede in de thuissituatie geen belemmering hoeft te vormen voor deelname aan stage, werk en duurzame arbeidsmarktparticipatie.

Versterken positie kwetsbare jongeren

Pro naar Prof sluit aan bij bredere landelijke inspanningen om de overgang van school naar werk voor jongeren in een kwetsbare positie te versterken. De Wet van school naar duurzaam werk heeft als doel jongeren beter te ondersteunen bij de stap van onderwijs naar arbeidsmarkt en hun kansen op duurzame arbeidsparticipatie te vergroten.[1]

Waar de wet zich richt op begeleiding en ondersteuning rondom de overgang naar werk, richt Pro naar Prof zich specifiek op het wegnemen van financiële belemmeringen die deelname aan stage en werk in de weg staan. De evaluatie van Pro naar Prof richt zich op deze financiële ondersteuning en niet op de uitvoering van de Wet van school naar duurzaam werk.

1. Memorie van toelichting Wet van school naar duurzaam werk.

Doelstelling evaluatie

De initiatiefnemers van Van Pro naar Prof hebben behoefte aan een evaluatie van de pilot om zicht te krijgen op de problematiek van Pro-leerlingen en om het effect van de verstrekkingen op het welbevinden van Pro-leerlingen te evalueren. De doelstelling van deze evaluatie is om de volgende hoofdvraag te beantwoorden:

Hoe kan de doelrealisatie van het tweede jaar van de pilot 'Van Pro naar Prof' beoordeeld worden en welke meerwaarde heeft de verstrekte ondersteuning voor de Pro-leerlingen en de deelnemende scholen?

Doelrealisatie wordt beoordeeld door te kijken naar:

- Benutting van het budget van de deelnemende Pro-scholen
- Bereik van de doelgroep
- Type verstrekkingen die aan Pro-scholen zijn gedaan

Meerwaarde en **betekenis** van de pilot gaat over:

- De ontwikkel- en arbeidsmarktkansen en het welbevinden van leerlingen
- De deelnemende Pro-scholen

Aanpak evaluatie

Deskresearch

Bestuderen van relevante bronnen, documenten en monitorgegevens, waaronder:

- Monitorgegevens van het Jeugdeducatiefonds
- Interne evaluatie eerste pilotjaar
- Relevante nieuwsbrieven

Het doel van de deskresearch is om het onderwerp te doorgronden en het veldwerk goed voor te bereiden.

Veldwerk

Diverse activiteiten, waaronder:

- **Interviews (5) met sleutelpersonen** die op een overkoepelend niveau betrokken zijn, waaronder vertegenwoordigers van SZW, Jeugdeducatiefonds en Sectorraad Praktijkonderwijs.
- **Interviews (22) met betrokkenen Pro-scholen[1]**, waaronder docenten, directeuren, en brugfunctionarissen.
- **Uitwerking 3 goede praktijken** om te illustreren hoe de ondersteuning vanuit de pilot in de praktijk werkt voor Pro-leerlingen en welke meerwaarde dit heeft.

Analyse

Verwerking van de informatie die uit het veldwerk is voort-gekomen.

Voor de analyse is gebruik gemaakt van **kwalitatieve codering**. Hierbij zijn de verslagen systematisch geanalyseerd en voorzien van codes die terugkerende thema's en structuren zichtbaar maken.

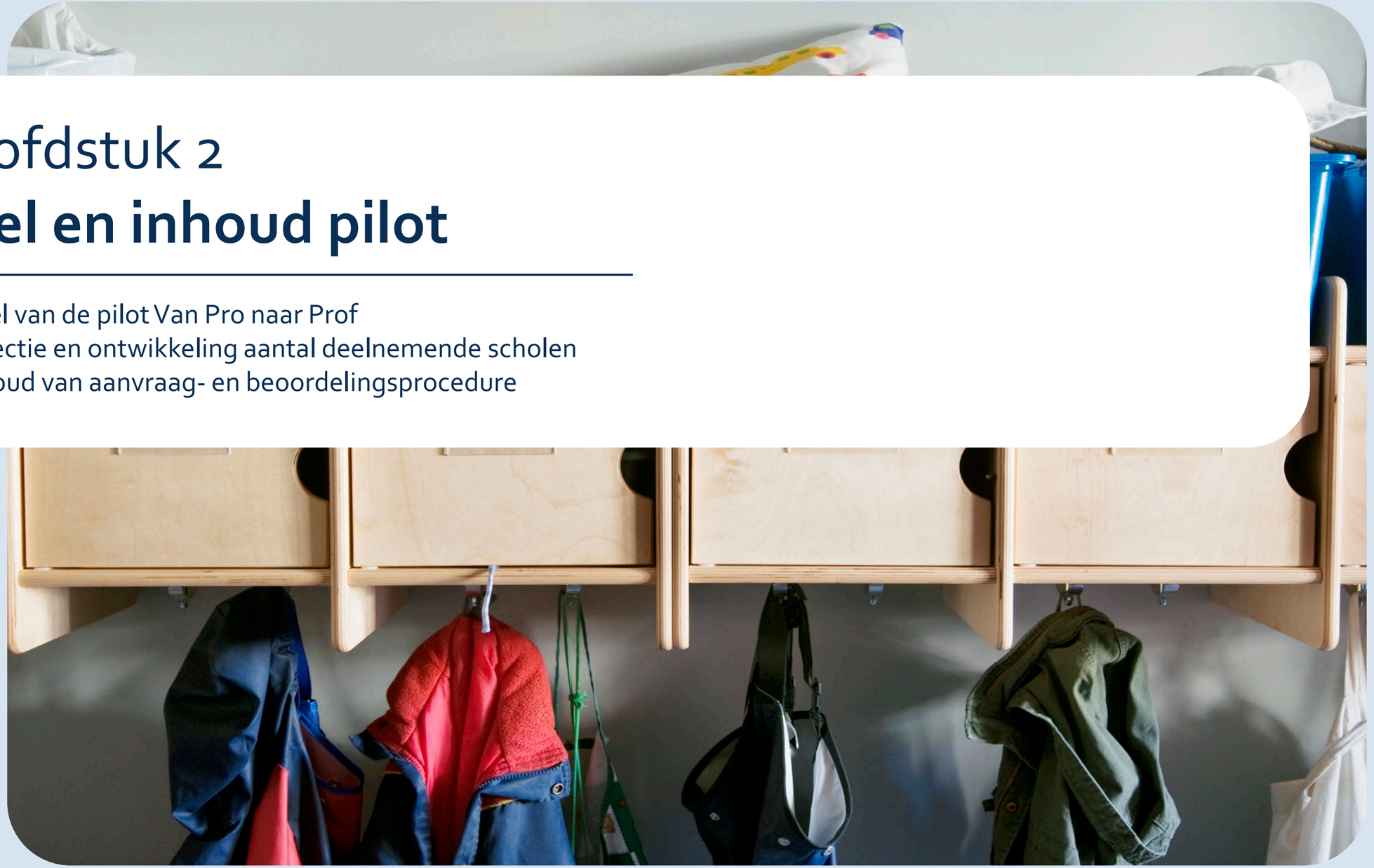
Rapportage

Weergave van relevante informatie en inzichten die verkregen zijn door het veldwerk en de analyse in dit rapport.

Opbouw rapport:

- **Hoofdstuk 2**: doel en inhoud pilot.
- **Hoofdstuk 3**: bereik pilot, waaronder omvang, kenmerken en financiële voortgang.
- **Hoofdstuk 4**: ervaringen met de pilot.
- **Hoofdstuk 5**: meerwaarde pilot voor leerlingen en scholen.
- **Hoofdstuk 6**: drie casussen
- **Hoofdstuk 7**: samenvatting bevindingen en conclusies.

1. Vanwege de scope van dit onderzoek is ervoor gekozen om scholen te raadplegen. In deze gesprekken zijn zowel het perspectief van scholen als hun beeld van de meerwaarde voor leerlingen meegenomen. Interviews met ouders en werkgevers zijn niet opgenomen in de onderzoeksopzet.

Hoofdstuk 2
Doel en inhoud pilot

- Doel van de pilot Van Pro naar Prof
- Selectie en ontwikkeling aantal deelnemende scholen
- Inhoud van aanvraag- en beoordelingsprocedure

Doel pilot ‘Van Pro naar Prof’

Er zijn vier doelen geformuleerd om invulling te geven aan de activiteiten van de pilot. Dit zijn:

1. Bijdragen aan de ontwikkelkansen van kwetsbare jongeren in het Pro-onderwijs.

2. Vergroten van weerbaarheid en welbevinden van jongeren in het Pro-onderwijs.

3. Wegnemen van praktische barrières voor hogere uitstroom naar de arbeidsmarkt of vervolgonderwijs.

4. Vergroten ouder-betrokkenheid en doorbreken schaamte rondom armoede. Dit door het versterken van de school als vertrouwensplek.

Voorbeelden zijn producten en diensten die een belemmering richting werk wegnemen (zoals een bureau, fiets, werkkleding of logopedie) en producten en diensten die het welbevinden en/of zelfvertrouwen vergroten (zoals een kappersbezoek).

Inhoud pilot ‘Van Pro naar Prof’

Selectie scholen

Voorafgaand aan de start van de pilot heeft de Sectorraad Praktijkonderwijs de pilot aangekondigd. Scholen zijn benaderd en bezocht door schoolcontactpersonen van het Jeugdeducatiefonds. Met deze persoonlijke benadering is gepeild of scholen willen deelnemen aan de pilot.

Bij een positief signaal van de school voor deelname aan de pilot is praktische informatie met scholen gedeeld over het project.

Scholen zijn geselecteerd op basis van regionale spreiding, spreiding wel/geen deelname aan schoolmaaltijdprogramma Jeugdeducatiefonds, en spreiding wel/geen inzet van brugfunctionarissen.

Ontwikkeling deelnemende scholen

‘Van Pro naar Prof’ is een **driejarige pilot** die tijdens deze evaluatie in het tweede jaar zit. Het eerste schooljaar is gestart met 6 praktijkscholen met gemiddeld 150 leerlingen per school. In het tweede schooljaar is dit gegroeid naar 25 scholen. Deze evaluatie heeft betrekking op 23 scholen, aangezien 2 scholen pas begin 2026 zijn gestart.

Het **doel voor het derde schooljaar** was om in totaal 60 scholen te ondersteunen. Dit is ongeveer een derde van het totaal aan praktijkscholen in Nederland. Door een motie is meer geld vrijgekomen, waardoor in het derde schooljaar ruimte is voor **140 scholen.**

Aanvraagprocedure

Iedere deelnemende school heeft een **jaarlijks budget** van **€12.750.**

- Deelnemende scholen kunnen via een online aanvraagsysteem een beroep doen op hun jaarlijkse budget.
- Scholen leveren in het aanvraagformulier informatie aan zoals een omschrijving van het product/de dienst en het aan te vragen bedrag.
- Scholen kunnen een aanvraag doen voor individuele leerlingen of groepen leerlingen.
- Aanvragen worden in de meeste gevallen binnen 24 tot 48 uur beoordeeld.

Beoordelingsprocedure

- Aanvragen worden door een schoolcontactpersoon van het Jeugdeducatiefonds beoordeeld.
- Bij de beoordeling wordt getoetst op een directe link met het welbevinden, het werk of de stage van de leerlingen en de concrete meerwaarde.

- Bij onvoldoende informatie neemt het Jeugdeducatiefonds contact op met de school
- Bij een aanvraag boven €5.000-€6.000 euro wordt het vierogenprincipe ingezet, dus beoordeling door meerdere personen
- Bij twijfel over een aanvraag geldt ook het vierogenprincipe

Bij goedkeuring:

- School schaft product of dienst aan.
- School dient declaratie in via aanvraagsysteem.
- Na controle door het Jeugdeducatiefonds wordt het bedrag overgemaakt aan de school.

Hoofdstuk 3
Bereik pilot

- Aantal aanvragen en aantal leerlingen dat is bereikt
- Financiële voortgang
- Ervaringen van scholen met het budget
- Kenmerken van aanvragen

De cijfers in de dit hoofdstuk hebben betrekking op monitorings-gegevens tot 2 juni 2026. Na deze peildatum hebben scholen nog tot eind juli 2026 aanvragen kunnen indienen. Omdat scholen met name veel aanvragen aan het einde van het schooljaar doen, ligt het uiteindelijke aantal aanvragen in de praktijk hoger dan de aantallen die in dit rapport zijn opgenomen.

Bereik aanvragen

In 2024-2025 namen 6 scholen deel aan de pilot. In 2025-2026 is dit aantal gegroeid naar 25 scholen. Van deze 19 nieuwe scholen zijn er 17 in oktober 2025 gestart en 2 begin 2026.

Tabel 1 Belangstelling en beoordeelde aanvragen, per jaar

Jaar	Positief beoordeelde aanvragen			Negatief beoordeelde aanvragen		**Totaal**
	Uitbetaald	Gedeclareerd	Goedgekeurd	Geannuleerd	Onvolledig	
2024-2025	101	-	1	31	-	**133**
2025-2026	184	25	57	22	1	**289**
Totaal	**285**	**25**	**58**	**53**	**1**	**422**

Datum monitoringsgegevens: 2 juni 2026
2024-2025 – t/m september 2025 (6 deelnemende scholen)
2025-2026 – oktober 2025 t/m 2 juni 2026 (26 deelnemende scholen)

Uit bovenstaande figuur volgt dat in totaal **368 aanvragen positief zijn beoordeeld**. Per school zijn in twee jaar gemiddeld 17 aanvragen gedaan. Uit verdere analyse blijkt dat het gemiddeld aantal aanvragen per school groeit naarmate een school langer deelneemt. Zo doen de 6 scholen die sinds de start meedoen gemiddeld 43 aanvragen, terwijl scholen die sinds oktober 2025 meedoen gemiddeld 8 aanvragen doen.

Het bereik is een groeiproces: scholen zijn niet tegelijkertijd begonnen met de pilot. En scholen groeien in het doen van aanvragen. Het duurt vaak even voordat de pilot bekendheid heeft op school en scholen moeten gevoel krijgen voor de typen aanvragen die zij kunnen doen (zie ook hoofdstuk 4).

Ondersteuning van leerlingen

Sinds de start van de pilot hebben leerlingen in totaal **4.672 keer ondersteuning gekregen** door middel van de aanvragen.[1]

- Gemiddeld zijn over de twee pilotjaren 187 aanvragen voor ondersteuning gedaan per school.
- Door de 6 scholen die sinds de start van de pilot deelnemen, zijn gemiddeld 191 aanvragen voor ondersteuning per jaar gedaan. In totaal hebben zij gemiddeld 382 aanvragen voor ondersteuning gedaan.
- De 19 scholen die sinds oktober 2025 deelnemen aan de pilot, hebben gemiddeld 126 aanvragen voor ondersteuning gedaan.

1. De monitorgegevens geven geen informatie over hoeveel aanvragen er zijn gedaan per unieke leerling of hoeveel leerlingen meerdere keren ondersteuning hebben gekregen.

Financiële voortgang

Scholen hebben per jaar een budget van €12.750. Als zij dit budget niet volledig benutten, nemen zij het resterende bedrag mee naar volgend jaar.

Tabel 2 Belangstelling en beoordeelde aanvragen in euro's, per jaar

Jaar	Positief beoordeelde aanvragen			Negatief beoordeelde aanvragen		Totaal
	Uitbetaald	Gedeclareerd	Goedgekeurd	Geannuleerd	Onvolledig	
2024-2025	51.584	-	50	32.506	-	**84.139**
2025-2026	123.209	25.725	53.611	13.036	50	**214.631**
Totaal	**174.793**	**25.725**	**53.661**	**44.542**	**50**	**298.770**

Datum monitoringsgegevens: 2 juni 2026
2024-2025 – t/m september 2025
2025-2026 – oktober 2025 t/m 2 juni 2026

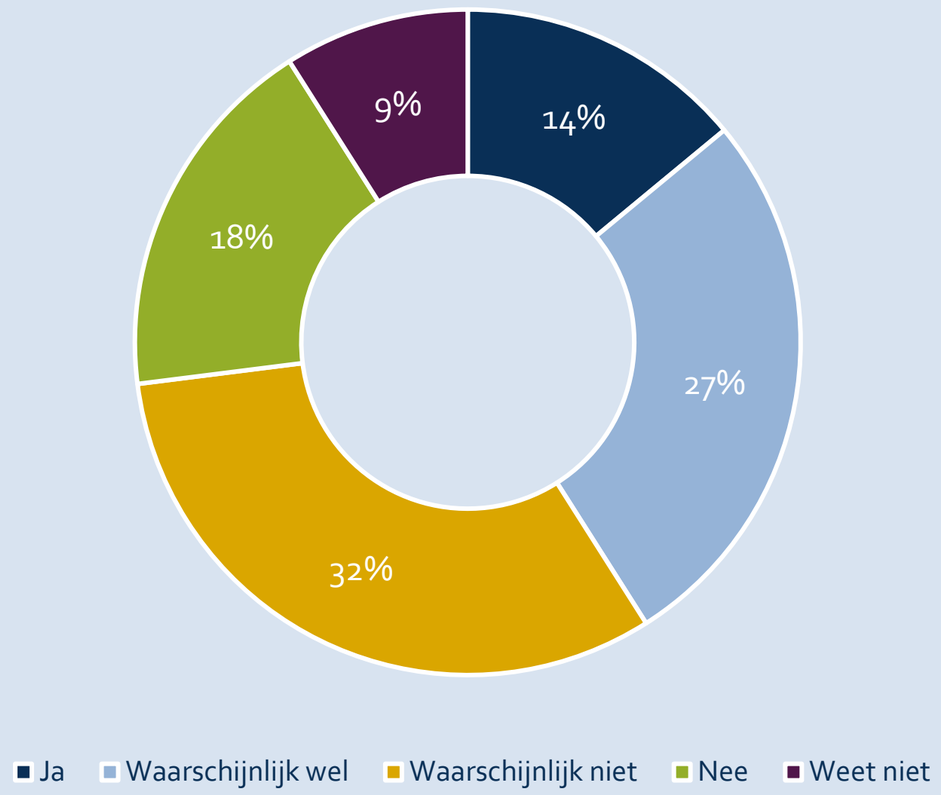
In **2024-2025** is voor **gemiddeld €8.606** aan aanvragen goedgekeurd of uitbetaald aan **(6) scholen**. Dit betekent dat het gemiddelde uitbetaalde bedrag per school ruim 4.000 euro onder het beschikbare budget ligt. 2 van de 6 hebben in 2024-2025 en 2025-2026 wel het budget volledig benut.

In **2025-2026** is voor **gemiddeld €8.102** aan aanvragen goedgekeurd, gedeclareerd of uitbetaald aan **(25) scholen**. Dit betekent dat het gemiddelde afgenomen bedrag per school iets meer dan 4500 euro onder het beschikbare budget ligt. De 6 scholen die in het eerste jaar zijn gestart, hebben in 2025-2026 **gemiddeld €12.633** positief beoordeeld gekregen, dit is aanzienlijk meer dan in het jaar ervoor. De 19 nieuwe scholen hebben **gemiddeld €6.671** positief beoordeeld gekregen. 2 van de 19 nieuwe scholen hebben in 2025-2026 hun budget bijna volledig benut. Scholen hebben na de peildatum van 2 juni 2026 nog aanvragen kunnen doen. In de praktijk is het zo dat scholen vooral aan het einde van het schooljaar veel aanvragen doen. Het bestede budget ligt daarom in de werkelijkheid hoger.

Scholen doen een groter beroep op hun budget naarmate zij langer meedoen met de pilot.

Ervaringen van scholen met het budget

Figuur 1 Budget dit schooljaar opgemaakt (N=22)

- **Ruim 40% van de scholen gaat het budget opmaken of denkt dit jaar het budget op te gaan maken.** Van de scholen die aangeven dat ze het budget waarschijnlijk gaan opmaken, volgt nog een aantal aanvragen aan het einde van het schooljaar, bijvoorbeeld in het kader van schoolkampen of (heftruck/VCA)-examens.
- **50% van de scholen gaat het budget niet opmaken of denkt het niet te kunnen opmaken**. Een deel hiervan denkt overigens dat ze het budget wel voor een groot deel zullen opmaken, alleen niet volledig. Dat ze het budget niet (volledig) opmaken heeft te maken met een aantal factoren:
  - Bescheidenheid, zuinigheid of voorzichtigheid met het doen van aanvragen (7 keer genoemd). Scholen zijn met name aan het begin van hun deelname voorzichtig met het doen van aanvragen.
  - De geringe bekendheid van de pilot bij bepaalde collega's/docenten of juist bij de hele groep (3 keer genoemd).
  - Ook is een aantal scholen nog zoekend hoe ze het budget goed kunnen besteden of zijn ze bang dat leerlingen ongelijk behandeld worden (3 keer genoemd).
- **Bijna 10% weet niet of het budget opgemaakt gaat worden.** Eén gesprekspartner heeft geen zicht op het budget en voor een andere gesprekspartner zijn de verwachtingen met betrekking tot doen van aanvragen nog onduidelijk, zij weet nog niet welke aanvragen ze willen gaan doen.

Ontwikkeling aanvraaggedrag scholen

> *“Ik merk dat Van Pro naar Prof meer leeft. Vorig jaar moest ik mijn collega's coachen, dit jaar komen ze meer uit zichzelf naar mij toe. Daardoor zijn er dit jaar meer aanvragen. Ook denk ik dat we nu iets meer vrijheid voelen bij het doen van aanvragen. We hebben bijvoorbeeld kortgeleden een aanvraag gedaan voor een telefoon. Dat hadden we vorig jaar misschien niet gedaan.”*
>
> Schoolmaatschappelijk werker

Er zit een duidelijke groei in het aanvraaggedrag van scholen. De zes scholen die vanaf de start van de pilot meedoen, zijn beter bekend met de mogelijkheden. Deze scholen dienen vaker aanvragen in, maken daardoor meer gebruik van het beschikbare budget én vragen ondersteuning aan voor een bredere variatie aan producten of diensten. Deze scholen geven het volgende aan:

- Docenten en andere collega’s zijn beter op de hoogte van het bestaan van de pilot, zij zijn minder afwachtend en dienen meer aanvragen in.
- Er is meer bekendheid over voor welke categorieën scholen aanvragen mogen doen, bijvoorbeeld ook voor het welbevinden van leerlingen. Er is een brede blik ontwikkeld.
- Aanvragen worden beter onderbouwd door docenten. Zij omschrijven uitgebreider waarom leerlingen een bepaald product of bepaalde dienst nodig hebben.
- Het onder de aandacht brengen van de pilot bij andere docenten blijft desondanks een aandachtspunt.

Typen ondersteuning

Met de ondersteuning van Van Pro naar Prof kunnen scholen aanvragen doen voor producten of diensten die een bijdrage leveren aan de ontwikkel- en arbeidsmarktkansen en het welbevinden van leerlingen.

Scholen kunnen aanvragen doen voor producten of diensten in zes categorieën:

- Cognitieve ontwikkeling
  → Bijvoorbeeld huiswerkbegeleiding en beroepenbeurs
- Vergroten van de wereld
  → Bijvoorbeeld kampeerspullen voor kamp, excursies en culturele activiteiten
- Verbeteren van de gezondheid
  → Bijvoorbeeld bril, sport, kapper en verzorgingsproducten
- Vergroten van de ouderbetrokkenheid
  → Bijvoorbeeld bijeenkomsten en vertaalcomputers voor oudergesprekken
- Verbeteren van de thuissituatie
  → Bijvoorbeeld fiets, OV-vergoeding, bureau, matras en laptop
- Verbeteren toerusting voor stage en werk
  → Bijvoorbeeld opleiding, werkkleding en ID-kaart

Meest aangevraagde ondersteuning

Voor sommige categorieën binnen de pilot zijn relatief veel aanvragen ingediend. Er zijn twee manieren om te bepalen welke categorieën het meest benut worden:

1. **Op basis van het bestede budget**: de categorieën waarvoor in totaal het meeste geld is toegekend.
2. **Op basis van het bereik:** het aantal leerlingen dat met een categorie is bereikt.

Beide benaderingen geven een ander perspectief op de populariteit. Het budget laat zien waar de grootste financiële inzet heeft plaatsgevonden. Het bereik geeft inzicht in hoeveel leerlingen van een bepaald type ondersteuning hebben geprofiteerd. Samen geven deze perspectieven een vollediger beeld van het gebruik en het belang van de verschillende categorieën.

Zie voor meer informatie over de categorieën waarvoor aanvragen zijn gedaan de tabel in de bijlage. Hierin staat per categorie hoeveel aanvragen zijn gedaan, hoeveel leerlingen zijn bereikt en hoeveel budget is besteed.

Typen ondersteuning waar vooral behoefte aan is

→ Categorieën waaraan meer dan €10.000 aan is besteed

- Opleidingen
- Fietsen
- Werkkleding
- Vervoerskosten
- Oriëntatie op beroepsmogelijkheden (bijvoorbeeld beroepenbeurzen en groepsgewijze heftruckcursussen)

Typen ondersteuning waar veel leerlingen mee zijn bereikt

→ Categorieën waarmee meer dan 250 leerlingen zijn bereikt

- (Werk)kleding
- Fietsen
- Educatieve materialen
- Eten of drinken
- Oriëntatie op beroepsmogelijkheden

Groepsaanvragen

Sommige aanvragen hebben betrekking op meerdere leerlingen tegelijkertijd. Dit is bijvoorbeeld het geval bij uitjes of andere groepsactiviteiten waarbij meerdere leerlingen betrokken zijn. Ook werkkleding en opleidingen worden vaak aangevraagd voor groepen leerlingen omdat het efficiënter is om deze voor meerdere leerlingen tegelijk aan te vragen.

Van alle 368 aanvragen zijn 49 aanvragen gedaan voor 10 leerlingen of meer. Dit is 13% van het totaal aantal aanvragen. Met deze groepsaanvragen zijn 4.164 ondersteuningen gedaan. In sommige gevallen hebben leerlingen meerdere keren ondersteuning gekregen.

Groepsaanvragen worden vooral gedaan voor:

- Uitjes (schoolkampen, excursies en culturele activiteiten buiten school)
- Oriëntatie op beroepsmogelijkheden
- Werkkleding
- Opleidingen (zoals VCA)
- Ouderbetrokkenheid (zoals een kerstfeest, zomermarkt en vertaalcomputer voor oudergesprekken)

> *"We organiseren jaarlijks een beroepenbeurs. Dat is een dag waarop leerlingen allerlei bedrijven kunnen ontmoeten. Ouders worden ook uitgenodigd om te vertellen over hun baan. Leerlingen lopen langs stands en kunnen allemaal informatie ophalen, de beurs wordt goed bezocht. Veel kinderen hebben geen breed zicht op de wereld en mogelijkheden. Op de beurs kunnen ze inspiratie opdoen, zicht krijgen op mogelijkheden, de sfeer proeven en vragen stellen. Leerlingen kunnen zo hun wereld vergroten."*
>
> *Brugfunctionaris*

Uitgelicht: Reiskosten van Pro-leerlingen 1/2

Vervoerskosten (OV)

Er zijn in totaal **33 aanvragen gedaan voor vervoerkosten**. Dit gaat zowel om kosten voor vervoer naar school als naar stage of werk. In totaal zijn er 368 aanvragen gedaan voor Van Pro naar Prof. 9% van de aanvragen heeft dus betrekking op vervoerskosten. Met deze 33 aanvragen zijn **54 Pro-leerlingen** bereikt. In totaal zijn met deze pilot 4.672 keer leerlingen ondersteund. Hier zitten leerlingen bij die meerdere keren ondersteuning hebben ontvangen. Opgeteld is **€19.564** besteed aan vervoerskosten. In totaal is voor €254.178 aan aanvragen gedaan. Vervoerskosten maken dus 8% uit van het bestede bedrag.

Fietsen

Naast aanvragen voor vervoerskosten, zijn ook aanvragen voor **fietsen** gedaan. Pro-leerlingen gebruiken ook fietsen voor vervoer naar school en stage of werk. Fietsen worden niet meegerekend bij vervoerskosten, maar ze maken het beeld wat de behoefte is op gebied van vervoer wel completer. Er worden veel aanvragen gedaan voor fietsen. Er zijn **57 aanvragen** gedaan voor fietsen, dat is 15% van het totaal aantal aanvragen. Met deze aanvragen zijn maar liefst **351 Pro-leerlingen** bereikt. In totaal is hier een budget van **€37.096** voor ingezet, dat is een aandeel van 15% van het totaal.

Tabel 3 Aanvragen voor vervoerskosten en fietsen

Categorie	Aantal aanvragen*	Aantal leerlingen**	Bedrag in euro's
Vervoerskosten	33	54	19.564
Fietsen	57	351	37.096
Overige 30 categorieën	278	4.267	197.518
Totaal	**368**	**4.672**	**254.178**

*Uitbetaalde, gedeclareerde en goedgekeurde aanvragen t/m 2 juni 2026.

**Leerlingen kunnen meerdere keren ondersteund worden. Het aantal leerlingen betreft daarom het aantal keer dat leerlingen ondersteuning hebben ontvangen.

Uitgelicht: Reiskosten van Pro-leerlingen 2/2

Als we de bedragen voor vervoerskosten en fietsen bij elkaar optellen, is dit een thema waar het ***meeste geld*** aan wordt besteed. Het gaat om 22% van het totaal bestede bedrag. Daarna volgen opleidingen en werkkleding. In totaal zijn voor 32 categorieën aanvragen gedaan.

Ervaringen van scholen

De cijfers laten zien dat het meeste geld van de pilot Van Pro naar Prof wordt besteed aan vervoer, de vergoedingen voor vervoerskosten en fietsen samengenomen. Ook uit de gesprekken met scholen komt duidelijk naar voren dat vervoer een knelpunt is voor Pro-leerlingen. Gesprekspartners zeggen dat Pro-leerlingen die geen vervoer hebben, minder of geen kans hebben op een stageplek of bijbaan. Ook voor reizen naar school is deze vergoeding regelmatig essentieel. Soms moeten leerlingen zelfs zwartrijden om naar school of stage te kunnen komen. Als zij hun reiskosten vergoed krijgen, kunnen ze met een geldig vervoersbewijs gebruik maken van het ov om naar school of stage te reizen. De reiskostenvergoeding vanuit Van Pro naar Prof draagt daarom bij aan de ontwikkeling van Pro-leerlingen en de mogelijkheid om mee te doen op school en in de maatschappij.

> *"Ik merk dat ov-kosten echt een probleem zijn voor onze leerlingen. Onze leerlingen zitten op de middelbare school. Ze worden klaargestoomd om te werken, ze lopen veel stage, maar hebben geen recht op mbo-ov. Dat voelt als ongelijkheid. We zien nu dus echt veel vergoedingen voor ov-kosten."*
>
> Schoolmaatschappelijk werker

Uitgelicht: Opleidingen van Pro-leerlingen 1/2

Financiering

Leerlingen in het praktijkonderwijs kunnen naast hun schooldiploma extra cursussen en examens doen om branchegerichte certificaten te behalen. Een branchecertificaat is een landelijk erkend bewijs van de kennis en de vaardigheden die de leerling heeft geleerd in een specifieke branche. Het gaat bijvoorbeeld om VCA-diploma's (wat staat voor Veiligheid, Gezondheid en Milieu Checklist Aannemers) en heftruckcertificaten. Deze certificaten zijn vaak een verplichting vanuit werkgevers van stagebedrijven en zijn daarnaast een waardevolle aanvulling op het cv van de Pro-leerlingen.

De kosten van branchegerichte cursussen en examens worden niet gefinancierd uit reguliere bronnen en zijn voor de meeste ouders te hoog. Dit betekent dat het Pro-onderwijs tijdelijke middelen en subsidies moet inzetten om deze cursussen en examens te kunnen betalen. In de praktijk wordt van Pro naar Prof hiervoor ingezet. Uit de monitorgegevens blijkt dat scholen vaak geen andere mogelijkheden zien om deze cursussen en examens te bekostigen.

> *"Wij willen bij ouders geen kosten in rekening brengen voor alle cursussen en examens. Leerlingen zijn dankzij die cursussen kansrijker op arbeidsmarkt. Denk aan een melkersdiploma, heftruckcertificaat of een cursus minikraan besturen. Het zijn branchegerichte examens. We spenderen veel geld aan zulke cursussen en examens. Voor een deel krijgen we geld vanuit de basisbekostiging. Maar dit soort cursussen en examens worden gezien als extra's. Veel scholen laten dit betalen door ouders, maar wij doen dat niet. Van Pro naar Prof wordt daarom ook deels ingezet om deze cursussen en examens te bekostigen. Door deze subsidie kunnen we dit blijven doen, want we merken dat alle tijdelijke middelen minder worden. Het is belangrijk om de kosten voor ouders zo laag mogelijk houden en toch alles kunnen door te kunnen zetten.*
>
> Schooldirecteur

Uitgelicht: Opleidingen van Pro-leerlingen 2/2

De cijfers

Er zijn in totaal **44 aanvragen** gedaan voor de categorie opleidingen. Hieronder vallen vooral aanvragen voor branchegerichte cursussen en examens. Dit is 12% van het aantal aanvragen. Met deze aanvragen zijn **174 Pro-leerlingen** bereikt. Opgeteld is **€52.552** besteed aan kosten voor opleidingen, cursussen en examens.

De categorie 'opleidingen' (op basis van de categorisering van het Jeugdeducatiefonds) is de categorie waaraan het meest geld is besteed.

Ervaringen van scholen

Uit de ervaringen van scholen blijkt dat het belangrijk is dat branchegerichte cursussen en examens vanuit de subsidie Van Pro naar Prof kunnen worden betaald. Als ouders de cursussen en examens niet kunnen betalen, hebben scholen vaak geen andere optie om deze te financieren. Ook benadrukken zij in gesprekken het belang van de certificaten. Zij geven aan dat Pro-leerlingen hiermee een voorsprong krijgen op de arbeidsmarkt én dat zij door het halen van diploma's meer zelfvertrouwen krijgen. De vergoeding van opleidingen vanuit Van Pro naar Prof draagt daarmee bij aan de ontwikkelkansen van Pro-leerlingen.

Tabel 4 Aanvragen voor opleidingen

Categorie	Aantal aanvragen*	Aantal leerlingen**	Bedrag in euro's
Opleidingen	44	174	52.552
Overige 31 categorieën	324	4.498	201.656
Totaal	**368**	**4.672**	**254.178**

*Uitbetaalde, gedeclareerde en goedgekeurde aanvragen t/m 2 juni 2026.

**Leerlingen kunnen meerdere keren ondersteund worden. Het aantal leerlingen betreft daarom het aantal keer dat leerlingen ondersteuning hebben ontvangen.

Hoofdstuk 4
Ervaringen van scholen

- Ervaringen van scholen met het doen van aanvragen
- Ervaringen van scholen met inspiratiesessies

Gebaseerd op gesprekken met 22 scholen.

Informatie over de pilot voor scholen

Het Jeugdeducatiefonds informeert alle scholen die met de pilot starten actief over de inhoud en procedures. Alle scholen hebben een vast schoolcontactpersoon. Ook na de start biedt het Jeugdeducatiefonds veel contactmogelijkheden aan, namelijk:

- Via startbijeenkomsten
- Via inspiratiebijeenkomsten
- Via schoolbezoeken
- Via regelmatig telefonisch contact

Uit de gesprekken met scholen blijkt dat scholen het als zeer prettig ervaren dat ze deze informatie hebben ontvangen en dat er zoveel contactmogelijkheden zijn.

De paar scholen die aangeven nog informatie te missen, geven aan dat zij hierover al binnenkort een afspraak gepland hebben staan met hun schoolcontactpersoon van het Jeugdeducatiefonds om meer informatie te krijgen.

Aanvraagprocedure

Scholen dienen een aanvraag in bij het Jeugdeducatiefonds als zij gebruik willen maken van hun budget. Alle scholen zijn positief over de aanvraagprocedure. Zij vinden deze eenvoudig en snel. Scholen geven aan dat zij slechts een beperkt aantal vragen hoeven te beantwoorden. Hierdoor kost het doen van aanvragen weinig tijd en moeite, zeker in vergelijking met andere regelingen. Zij uiten hun waardering dat in het aanvraagproces wordt vertrouwd op het beoordelingsvermogen van de school/de docent.

Woorden die zij gebruiken om de aanvraagprocedure te omschrijven:

- Toegankelijk
- Laagdrempelig
- Makkelijk
- Overzichtelijk
- Duidelijk
- Eenvoudig
- Snel
- Simpel

Een aantal scholen kende het Jeugdeducatiefonds al via de schoolmaaltijden, waardoor ze al bekend waren met de procedures.

“Een verademing om met een club te werken die uitgaat van onze professionaliteit.”

Schooldirecteur

“Een van de fijnste regelingen tot nu toe.”

Brugfunctionaris

“Ik vind het een van de makkelijkste aanvragen van alle fondsen waar ik mee werk. Dus in die zin is de werkdruk voor mij minder geworden. Je moet het wel goed onderbouwen, maar de aanvraag is veel simpeler en daardoor is het efficiënter.”

Schoolmaatschappelijk werker

Contact over aanvragen

Alle scholen hebben wel eens contact gehad met het Jeugdeducatiefonds over een aanvraag. Vaak hebben scholen contact voorafgaand aan het indienen van een aanvraag om te checken of de aanvraag passend is. Dit contact bevalt altijd goed. Het Jeugdeducatiefonds reageert snel op vragen en ook de telefonische bereikbaarheid van het Jeugdeducatiefonds is goed.

De scholen waarderen de persoonlijke benadering van het Jeugdeducatiefonds. De schoolcontactpersonen van het Jeugdeducatiefonds vinden zij meedenkend en behulpzaam. Zij zijn goed op de hoogte van de situatie van de school, zijn proactief en bieden ondersteuning die aansluit bij de specifieke vraag of behoefte. Hierdoor verloopt de samenwerking soepel en laagdrempelig.

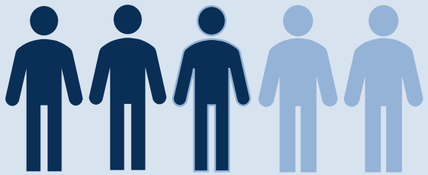
De ondersteuning vanuit het Jeugdeducatiefonds draagt eraan bij dat scholen met vertrouwen een aanvraag kunnen indienen. De communicatie verloopt prettig en duidelijk, waardoor scholen goed weten waar zij aan toe zijn. Dit wordt door de scholen als een belangrijke meerwaarde ervaren.

Aangepaste aanvragen

Naar aanleiding van het contact met het Jeugdeducatiefonds passen scholen hun aanvraag wel eens aan. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer de aanvraag in eerste instantie niet wordt goedgekeurd omdat de onderbouwing onvoldoende is of omdat de relatie met de leerling niet duidelijk genoeg is. Na aanvulling of aanpassing van de aanvraag wordt deze (vrijwel altijd) alsnog goedgekeurd. Scholen stemmen deze wijzigingen altijd goed af met het Jeugdeducatiefonds.

Ook komt het voor dat scholen aanvragen intrekken. Dit gebeurt als een aanvraag toch niet meer nodig blijkt. Een paar scholen geven aan dat ze wel hebben overwogen om een aanvraag in te dienen, maar dat ze dit om verschillende redenen toch niet hebben gedaan:

- toch geen interesse van de leerling
- aanvraag past toch niet bij het Jeugdeducatiefonds

Iets meer dan de helft van de scholen heeft wel eens een aanvraag aangepast of ingetrokken

Voorfinancieren van aanvragen

Nadat de aanvraag is goedgekeurd, kunnen scholen het product of de dienst aanschaffen. Vervolgens kunnen zij het uitgegeven bedrag declareren bij het Jeugdeducatiefonds. Dit betekent dat scholen dit bedrag moeten voorfinancieren. Scholen geven aan dat dit meestal geen groot knelpunt vormt, mede omdat het Jeugdeducatiefonds snel uitbetaalt. Echter blijkt uit gesprekken met sleutelpersonen ook dat het vaak voorkomt dat docenten aanvragen uit eigen zak voorfinancieren.

Een klein aantal scholen heeft knelpunten ondervonden bij voorfinancieren van aanvragen:

- Bij vier van de vijf scholen betreft dit interne knelpunten, namelijk dat het niet altijd duidelijk is welke betaalrekening (van de school) voor het doen van aanvragen gebruikt kan worden, dat de aanvraag niet past binnen de aanbestedingsprocessen, dat de betaling lastig is vanwege administratief-technische redenen, en dat de boekhouder niet mee wil werken. In twee van de vier gevallen is hiervoor een oplossing gevonden.
- In één geval is de betaalfrequentie aan een vervoersbedrijf veranderd (dit betrof een aanvraag voor een ov-chipkaart). Dit heeft gevolgen voor de voorfinanciering. De school gaat deze casus nog overleggen met het Jeugdeducatiefonds.

Twee scholen merken op dat ze bij bepaalde aankopen meteen moeten pinnen, zoals bij kappersbezoeken en het kopen van kleding. Dit is iets meer werk dan andere type aanvragen, omdat dan iemand van school met een pinpas met de leerling mee moet gaan.

Hoewel de meeste scholen aangeven dat de tijdelijke voorfinanciering van individuele aanvragen geen groot knelpunt vormt, beschikken zij niet over voldoende middelen om dergelijke kosten structureel te dragen. De scholen worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die noodzakelijke kosten voor stage en werk niet kunnen betalen. Van Pro naar Prof voorkomt dat scholen deze kosten zelf moeten bekostigen en zorgt ervoor dat financiële belemmeringen voor leerlingen worden weggenomen.

Afrekening en uitbetaling

“Meestal doe ik de aanvraag. Vervolgens geef ik dat door aan collega die zorgt voor de factuur. Meestal wordt de aankoop eerst door school uit een potje betaald waar ze even iets uit kunnen missen. Later wordt dat dan terugbetaald na de declaratie. Soms hebben we lang genoeg de tijd om factuur te betalen en hebben we het geld vanuit Jeugdeducatiefonds al, dat gaat snel.”

Schoolcoach

Als laatste stap in de aanvraagprocedure volgt de declaratie. ***De meeste scholen hebben geen knelpunten ervaren bij de afrekening van hun aanvragen.*** Zij zeggen dat de afrekening eenvoudig en snel verloopt. Eventuele problemen (bijvoorbeeld met missende informatie op de factuur) worden makkelijk opgelost met het Jeugdeducatiefonds.

Een aantal scholen heeft knelpunten ervaren met de afrekening. Het knelpunt dat het meeste wordt genoemd is dat zij voor sommige aanvragen geen duidelijke facturen hebben (bijv. alleen een bankafschrift). In deze gevallen hebben de scholen contact opgenomen met het Jeugdeducatiefonds voor ondersteuning.

Ruim driekwart van de scholen ervaart géén knelpunten bij de afrekening van aanvragen

Aanvragen met een brede blik

Het Jeugdeducatiefonds stimuleert scholen om met een brede blik naar de situatie van leerlingen te kijken. Bijvoorbeeld door niet alleen kijken naar wat er in praktische zin mist voor leerlingen (zoals werkkleding of een vervoersmiddel), maar ook naar het bredere welbevinden van leerlingen (zoals mee kunnen doen aan sport-, sociale of cultuuractiviteiten of persoonlijke verzorging).

Ruim twee derde van de scholen (68%) heeft ervaringen opgedaan met het doen van aanvragen met een brede blik. Zij hebben uiteenlopende aanvragen gedaan. Zij zeggen hierover het volgende:

- Soms zijn leerlingen bescheiden en/of is er sprake van schaamte, waardoor het doen van een aanvraag met een brede blik bemoeilijkt wordt.
- Soms is het niet helemaal helder of een leerling ondersteuning nodig heeft; in die gevallen gaat de school het gesprek aan met de leerling en de ouders.
- Het is van belang om collega's te blijven wijzen op de mogelijkheid om breed aanvragen te doen.

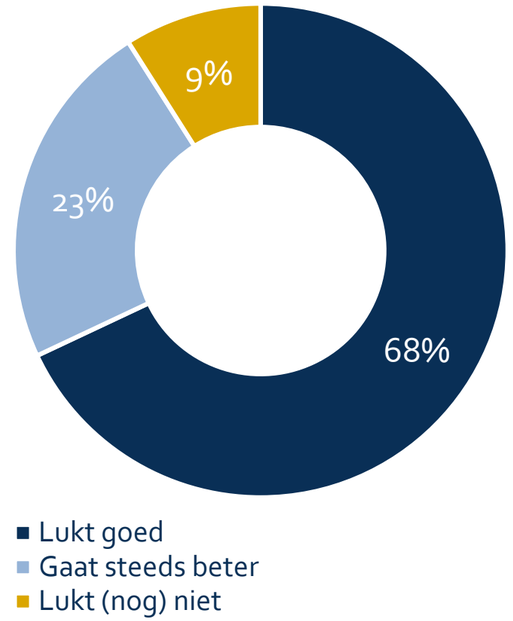
Bijna een kwart van de scholen (23%) zegt dat het doen van aanvragen met een brede blik steeds beter gaat. Het doen van aanvragen moest eerst op gang komen. Eventuele terughoudendheid komt ook door:

- Bescheidenheid bij docenten om gebruik te maken van het budget.
- Moeite om het bespreekbaar te maken bij leerlingen vanwege schaamte of ontkenning.
- De mate waarin het docenten lukt een goede inschatting te maken.

Twee scholen (9%) zeggen dat het hen (nog) niet lukt om met een brede blik te kijken:

- Zij zijn bang om leerlingen ongelijk te behandelen.
- Zij zijn nog zoekende bij het doen van aanvragen of collega's nemen nog geen initiatief.

Figuur 2 Aanvragen met brede blik (N=22)

Ervaringen met inspiratiesessies

Het Jeugdeducatiefonds organiseert inspiratiesessies voor scholen binnen de pilot om ervaringen en tips uit te wisselen over het doen van aanvragen.

De helft van de scholen heeft deelgenomen aan de inspiratiesessies van het Jeugdeducatiefonds. Zij geven aan dat de inspiratiesessie meerwaarde had. Ze hebben inspiratie opgedaan en ideeën uitgewisseld. Ook was ruimte om van elkaar te leren.

Andere scholen hebben niet deelgenomen aan inspiratiesessies. Scholen geven vooral aan dat zij niet meedoen omdat het teveel tijd kost of omdat dit lastig ingepland kan worden. Een deel van deze scholen heeft wel de intentie om volgend schooljaar bij een inspiratiesessie aan te sluiten.

> *"Het was goed om van anderen te horen hoe zij de subsidie inzetten. Ik heb van collega's gehoord hoe zij het doen en dat heeft mij ook weer ideeën gegeven."*
>
> Brugfunctionaris

Aanvullende ondersteuningsbehoeften

Vier scholen hebben behoefte aan meer ondersteuning in verband met de pilot. Zij hebben vooral behoefte aan:

- Een bezoek van de schoolcontactpersoon van het Jeugdeducatiefonds (deze afspraak staat in twee gevallen al gepland).
- Een collega die de pilot samen met hem of haar wil uitdragen op school.

Er is één school gesproken waar het bestuur nog twijfels heeft over de aanpak van de pilot. Het bestuur is bang om leerlingen ongelijk te behandelen. De geïnterviewde persoon is wel enthousiast over de pilot en signaleert een ondersteunings-behoefte, maar is nog zoekende om de pilot goed in te passen op school. Er staat een afspraak gepland met de schoolcontactpersoon van het Jeugdeducatiefonds om dit verder te bespreken.

Eén school laat weten dat Van Pro naar Prof een positieve invloed heeft op lokale initiatieven. De gemeente waarin de school gevestigd is, heeft aangegeven interesse te tonen in het opstarten van ondersteuning voor scholen die niet zijn aangesloten bij het Jeugdeducatiefonds.

Hoofdstuk 5
Ervaren meerwaarde

- Meerwaarde van de pilot voor leerlingen
- Meerwaarde van de pilot voor scholen

Gebaseerd op gesprekken met 22 scholen.

Meerwaarde van de pilot voor Pro-leerlingen

Het doel van de pilot Van Pro naar Prof is om de ontwikkelkansen, de weerbaarheid en het welzijn van Pro-leerlingen uit thuissituaties met geldzorgen te vergroten om daarmee duurzame uitstroom naar de arbeidsmarkt te bevorderen. Om dit doel te bereiken, kunnen scholen aanvragen doen voor producten of diensten.

In het eerste deel van dit hoofdstuk bespreken we de meerwaarde van de ondersteuning voor Pro-leerlingen. We hebben aan de scholen gevraagd om concrete voorbeelden van manieren waarop de ondersteuning positief bijdraagt aan de ontwikkel- en arbeidsmarktkansen van leerlingen.

De antwoorden van scholen laten zien dat de ondersteuning op verschillende manieren van waarde is voor Pro-leerlingen. Daarbij hangen de effecten op verschillende gebieden vaak met elkaar samen en versterken of beïnvloeden ze elkaar. Om deze opbrengsten overzichtelijk in beeld te brengen, hebben we de meerwaarde van de pilot voor Pro-leerlingen onderverdeeld in twee thema's, namelijk 1) de ontwikkel- en arbeidskansen en 2) het welbevinden van leerlingen. Hier gaan we op de volgende pagina's op in.

Bijdrage pilot aan de ontwikkel- en arbeidsmarktkansen 1/3

Praktische middelen voor stage of werk

De meeste genoemde voorbeelden zijn praktische middelen die zorgen voor een verbetering van de positie op stage en werk (20 keer genoemd). Vaak schaffen scholen werkkleding aan voor hun leerlingen. Werkkleding zoals werkbroeken, werkschoenen met stalen neuzen en handschoenen zijn vaak een verplichting vanuit stagebedrijven, maar bedrijven verstrekken deze niet altijd aan leerlingen. Leerlingen kunnen deze producten vaak niet betalen. Doordat scholen de werkkleding voor de leerlingen kunnen aanschaffen via de pilot, nemen zij een directe drempel weg voor leerlingen om stage te kunnen lopen.

Ook het aanschaffen van fietsen voor leerlingen en het vergoeden van hun reiskosten draagt er op een directe manier aan bij dat zij stage kunnen lopen of kunnen werken, omdat zij hierdoor naar stages of werk kunnen reizen die verder zijn dan op loopafstand. Omdat veel Pro-scholen regionale scholen zijn, is het belangrijk dat leerlingen verder kunnen reizen om op een stage te kunnen komen.

Zie voor meer informatie over fietsen en reiskosten hoofdstuk 3, pagina 21 en 22.

Bijdrage pilot aan de ontwikkel- en arbeidsmarktkansen 2/3

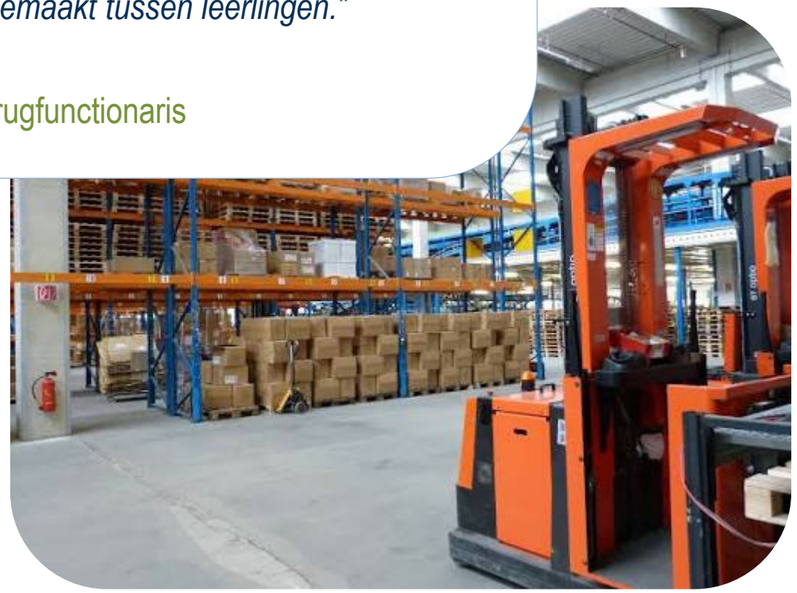
Opleidingen en certificaten

Daarnaast doen scholen aanvragen voor cursussen en certificaten die zowel voor cognitieve ontwikkeling als een verbeterde positie voor de arbeidsmarkt zorgen. Scholen geven voorbeelden die betrekking hebben op de opleidingen van leerlingen (9 keer genoemd). Dit betreft vergoedingen voor cursussen en certificaten, zoals voor een VCA-diploma, heftruckcertificaat, graafmachinecursus, melkersdiploma en andere branchegerichte examens.

VCA-diploma's en heftruckcertificaten zijn vaak een verplichting vanuit werkgevers. De kosten voor deze cursussen zijn voor veel ouders te hoog. Daarnaast zagen we in hoofdstuk 3 dat de kosten niet binnen het reguliere budget van Pro-scholen vallen, waardoor zij andere potjes zoals Van Pro naar Prof moeten gebruiken om deze cursussen en certificaten te betalen. Doordat de school de kosten via de pilot kan vergoeden, worden de stagemogelijkheden van deze leerlingen aanzienlijk verruimd.

"Voor de leerlingen die de cursus minigraafmachine volgen is dat een heel mooi item voor op hun cv. Die leerlingen stromen meestal uit naar arbeid en kunnen dan zeggen 'ik heb dat al gedaan en heb ook een certificaat', daarmee hebben ze een mooi streepje voor. Normaal komen zulke cursussen vaak bij de werkgever terecht en worden ze ook vaak verhaald op ouders, dit bieden wij nu aan en er wordt ook geen onderscheid gemaakt tussen leerlingen."

Brugfunctionaris

Bijdrage pilot aan de ontwikkel- en arbeidsmarktkansen 3/3

> *"We hebben bijvoorbeeld geschikte kleding aangeschaft voor leerlingen die echt geen budget hebben. Leerlingen gaan zo met meer zelfvertrouwen naar hun werk of stageplek, komen aan met kleding die past en met geschikte schoenen. Leerlingen starten op deze manier zo goed mogelijk. Sommige leerlingen zijn wel eens weggestuurd om wat ze aan hebben, dit is een kwetsbaar punt. En minder kwetsbaar op een werkplek terechtkomen is voor onze doelgroep belangrijk, want ze staan vaak al 10-0 achter in het leven en je wil ze zo goed mogelijk op de plek krijgen. Je wilt voorkomen dat ze wéér een faalervaring in het leven opdoen. We willen ervoor zorgen dat ze er trots staan en zichzelf zijn."*
>
> Brugfunctionaris

Verbeteren van de gezondheid en verzorging

Ook zijn er voorbeelden gegeven van situaties waarin de ondersteuning is ingezet voor het verbeteren van de gezondheid van leerlingen (6 keer genoemd). Daarbij gaat het om bijdragen aan de persoonlijke verzorging van leerlingen zoals shampoo, nieuwe kleding of een kappersbezoek. Deze zaken dragen direct bij aan de ontwikkel- en arbeidsmarktkansen van leerlingen. Leerlingen komen verzorgd aan op een sollicitatiegesprek waardoor zij een grotere kans hebben op een stage- of werkplek te bemachtigen. Ook hebben zij door er verzorgd en representatief uit te zien een grotere kans om hun stage of werk te behouden. Niet alleen omdat er op deze plekken een zekere mate van persoonlijke verzorging verwacht wordt, maar ook doordat leerlingen hierdoor met meer zelfvertrouwen beter en makkelijker mee kunnen doen.

In enkele gevallen zorgt ook een bijdrage op het gebied van de gezondheid van de leerling direct voor een verbeterde positie op stage of werk, zoals voor de aanschaf van een gehoorapparaat, een nieuwe bril of pruik.

Bijdrage pilot aan het welbevinden leerlingen 1/3

Naast het ondersteunen van de ontwikkel- en arbeidsmarktkansen, is de pilot bedoeld om het welbevinden te vergroten van Pro-leerlingen die leven in een financieel lastige thuissituatie. Scholen hebben concrete voorbeeld gegeven van manieren waarop de ondersteuning van Van Pro naar Prof positief bijdraagt aan het welbevinden van leerlingen.

Praktische middelen voor stage of werk

Het meest benoemd zijn praktische middelen die ervoor zorgen dat de positie van leerlingen op stage of werk is verbeterd (14 keer genoemd). Het gaat dan vooral om kosten voor openbaar vervoer, fietsen, laptops, kleding, kosten voor de kapper of andere vormen van persoonlijke verzorging die met de pilot worden vergoed. Door de ondersteuning zitten leerlingen beter in hun vel. Daardoor kunnen ze makkelijker kansen zien en benutten en ze hebben zo meer succeservaringen. Leerlingen halen vaak veel plezier uit stage lopen, doordat ze zich nuttig voelen en kunnen participeren. Ook kan het hierbij gaan om het doen van cursussen of het halen van certificaten. Daarmee hebben leerlingen een voorsprong bij een stage- of werkplek en ook dit draagt bij aan hun zelfvertrouwen en welbevinden.

> *"Iemand die er niet verzorgd uitziet en niet de middelen heeft zich daarmee bezig te houden is meer teruggetrokken en niet zelfverzekerd genoeg om te participeren, zowel aan de maatschappij als op school."*
>
> Stagecoördinator

Bijdrage pilot aan het welbevinden leerlingen 2/3

Verbeteren van de gezondheid

Scholen geven voorbeelden van ondersteuning die bijdraagt aan het verbeteren van de gezondheid (14 keer genoemd). Daarbij gaat het bijvoorbeeld om een bril of gehoorapparaat waardoor alledaagse dingen en handelingen worden verlicht of überhaupt weer mogelijk worden gemaakt omdat de leerling (beter) kan zien of horen. Maar ook sporten, nieuwe kleding en persoonlijke verzorging zoals kappersbezoeken, (elektrische) tandenborstels en verzorgingsproducten dragen bij aan de gezondheid van leerlingen. Leerlingen die ondersteuning krijgen zien er verzorgd uit, zitten beter in hun vel en komen energieker over. Dit zijn zaken die zowel directe invloed op de mentale en/of fysieke gezondheid hebben en daarnaast bijdragen aan zelfvertrouwen, participatie op school, stage en in de rest van de maatschappij.

> *"De eerste leerling waar ik mee op pad ben geweest had nog nooit nieuwe eigen kleding gehad. Dus ik ging met haar winkelen. Toen bleek tijdens het winkelen dat zij helemaal geen passend ondergoed had. En nu zie je dat ze zich in haar nieuwe kleding zoveel fijner voelt, ze loopt letterlijk rechterop. Ze zit beter in haar vel. Je ziet iets in de kinderen veranderen. Het hoeven geen dure merken te zijn, maar gewoon iets van zichzelf en iets dat past. Ik vond dat heel bijzonder om mee te maken."*
>
> Docent/stagebegeleider

Verbeteren thuissituatie

Ook geven scholen voorbeelden van manieren waarop ze een bijdrage hebben geleverd aan het verbeteren van de thuissituatie (3 keer genoemd). Zij helpen leerlingen door bijvoorbeeld een aanvraag te doen meubels voor op hun kamer zoals een kledingkast of bureau. Ook geeft een school aan dat zij een nieuw bed hebben aangeschaft voor een leerling die het oude bed ontgroeid was en met zijn voeten buiten het bed stak. Bij een uithuisplaatsing heeft een andere school een boodschappenbon en shampoo geregeld. Al deze voorbeelden bevorderen de thuissituatie en dragen hiermee bij aan het welbevinden van leerlingen.

Bijdrage pilot aan het welbevinden leerlingen 3/3

Vergroten van de belevingswereld

Scholen geven aan dat de ondersteuning helpt om de belevingswereld van leerlingen te vergroten (6 keer genoemd). Dit gebeurt bijvoorbeeld door ondersteuning bij de aanschaf van reisdocumenten en het organiseren van culturele activiteiten, sport, schoolreisjes en andere uitstapjes. Doordat dankzij de pilot alle leerlingen kunnen deelnemen, heeft dit een positieve uitwerking op de participatie van leerlingen in de groep. Scholen ervaren dat dit een positieve invloed heeft op het welbevinden van leerlingen. Een school noemt daarnaast dat stages en werkervaring leerlingen helpen om nieuwe ervaringen op te doen en hun wereld te verbreden.

Ook noemt een school een voorbeeld waarbij de ondersteuning indirect bijdraagt aan het welbevinden van leerlingen. Het gaat hierbij om de aanschaf van een laptop. Hierdoor kunnen leerlingen niet alleen beter deelnemen aan het onderwijs, maar ook vanuit huis contact onderhouden met anderen. Daarmee worden hun mogelijkheden om mee te doen aan sociale activiteiten vergroot.

"We hebben een aanvraag gedaan voor een buitenlandstage van een groep leerlingen. Om op die manier met een andere taal, cultuur en gebruiken in contact te komen helpt ook voor het welbevinden. Het gevoel dat je je mag ontwikkelen en met nieuwe mensen in contact mag komen, dat je die kansen krijgt. Het draagt bij aan zelfredzaamheid, sociale vaardigheden en semi-zelfstandig wonen. En bijvoorbeeld steeds een groepje dat een dag de maaltijden verzorgt, en natuurlijk een stukje recreatie ook. Het is heel mooi dat we dat door het Jeugdeducatiefonds kunnen aanbieden."

Schoolcoach/verzuimcoördinator

Meerwaarde van de pilot voor scholen

De school is een belangrijke plek om jongeren die opgroeien in armoede te bereiken. Voor veel jongeren en gezinnen is de school bovendien een vertrouwde omgeving. Daarom heeft de pilot als doel scholen te ondersteunen, zodat zij leerlingen die in een kwetsbare thuissituatie leven beter kunnen begeleiden en meer kansen kunnen bieden om zich te ontwikkelen.

De pilot draagt op verschillende manieren bij aan dit doel:

- Handelingsperspectief verbeteren
  → Zicht hebben op verschillende oplossingen om knelpunten weg te nemen

- Beter signaleren van armoede onder leerlingen
  → Armoede eerder opmerken en het gesprek hierover aangaan

- Vergroten van de ouderbetrokkenheid
  → Ouders meer betrekken via gesprekken en bijeenkomsten

- Betere interactie met werkgevers
  → Het contact en de samenwerking met werkgevers vergroten

- Samenwerking met andere partijen
  → Waar nodig doorverwijzen naar passende ondersteuning

Op de volgende pagina's gaan we dieper in op de bovenstaande effecten.

Handelingsperspectief vergroten

Een onderdeel van het ondersteunen van Pro-leerlingen in thuissituaties met geldzorgen bij hun ontwikkel- en arbeidsmarktkansen en welbevinden is om (samen met werkgevers) goed zicht te krijgen op wat er nodig is om deze leerlingen beter toe te leiden naar de arbeidsmarkt. Bijvoorbeeld door zicht te krijgen op de belemmeringen waar deze leerlingen tegenaan lopen. We hebben aan de scholen gevraagd of zij denken dat de pilot bijdraagt aan het in beeld krijgen en oplossen van de belemmeringen waar leerlingen tegenaan lopen.

Bijna alle scholen vinden dat de pilot bijdraagt aan het vergroten van hun handelingsperspectief. Veel scholen hebben door de pilot meer zicht op problemen waar leerlingen tegenaan lopen. Een school laat weten dat ze door de pilot makkelijker praktische vragen van leerlingen in kaart kunnen brengen en ook met een bredere blik naar de behoeften van leerlingen zijn gaan kijken.

Daarnaast kunnen scholen door het doen van aanvragen actief bijdragen aan het oplossen van deze knelpunten. Zo staat een school door de pilot beter in contact met werkgevers van stageplekken over welke zaken leerlingen nodig hebben om goed te kunnen functioneren op de werkvloer. Ook merkt een school op dat het Jeugdeducatiefonds actief meedenkt met scholen bij het doen van aanvragen en goed inhoudelijk kan meedenken over waar de knelpunten voor leerlingen zitten.

Een aantal scholen plaatst nog een kanttekening. Zij merken bijvoorbeeld op dat ze voordat ze begonnen met de pilot al een goed beeld hadden van de problematiek. Zij stellen echter wel dat de pilot een grote steun in de rug is bij het oplossen van praktische knelpunten. Ook merken enkele scholen op dat een deel van de leerlingen te maken heeft met complexe problemen die zo groot zijn dat de pilot hiervoor niet altijd een oplossing kan bieden.

Bijna alle scholen geven aan dat deelname aan de pilot hun handelingsperspectief vergroot

“We hebben zelf al een behoorlijk goed beeld van gezinnen die in armoede leven. We gaan al op huisbezoek dus financiële problemen zijn al vroeg in kaart. Maar een oplossing biedt de pilot zeker. Die konden wij voorheen als school vaak niet aandragen en nu wel. Daardoor hebben we de kansen van leerlingen behoorlijk kunnen vergroten dit jaar.”

Afdelingsdirecteur

Beter signaleren van armoede onder leerlingen

Een positief effect van de pilot is dat scholen beter zicht krijgen op leerlingen die opgroeien in een gezin met geldzorgen. Bijna de helft van de deelnemende scholen geeft aan dat de pilot helpt om deze signalen eerder op te merken. Waar gesprekken over armoede voorheen werden vermeden omdat scholen weinig ondersteuning konden bieden, durven scholen dankzij Van Pro naar Prof deze gesprekken nu wel aan te gaan omdat ze daadwerkelijk een oplossing kunnen bieden. De pilot blijkt in deze gevallen een laagdrempelig middel om het gesprek aan te gaan met leerlingen en hun ouders.

Een aantal scholen merkt ook op dat ze meer aandacht zijn gaan besteden aan het thema armoede, bijvoorbeeld door over de ondersteuning van het Jeugdeducatiefonds te vertellen op ouderavonden. Daardoor vinden leerlingen en ouders het makkelijker om hulp te vragen. Ook merkt een school op dat het makkelijker is om hulp te bieden via het Jeugdeducatiefonds dan door te verwijzen naar een instantie.

In iets meer dan de helft van de gesprekken geven scholen aan dat ze eventuele geldzorgen in de thuissituatie van leerlingen vóór deelname aan de pilot al opmerkten, bijvoorbeeld bij huisbezoeken. De meeste van deze scholen geven daarbij nadrukkelijk aan dat ze dankzij de pilot meer kunnen dan simpelweg het waarnemen van deze geldzorgen. Het gesprek aangaan over de geldzorgen gaat makkelijker, de scholen kunnen nu ook daadwerkelijk helpen, en de drempel voor ouders en leerlingen om hulp te vragen is verlaagd.

Bijna de helft van de scholen heeft door de pilot armoede beter in beeld

Vergroten van de ouderbetrokkenheid

We hebben de scholen gevraagd hoe zij het ervaren om met ouders, en eventueel leerlingen, in gesprek te gaan over geldzorgen. 14 scholen geven aan dat zij hier overwegend positieve ervaringen mee hebben. Zoals op de vorige pagina al bleek, vinden scholen het makkelijker om het gesprek aan te gaan, omdat zij via Van Pro naar Prof daadwerkelijk ondersteuning kunnen bieden bij geldzorgen. Veel ouders waarderen deze hulp en weten de contactpersonen binnen de school goed of steeds beter te vinden. Vier scholen geven aan dat zij ook aandacht besteden aan geldzorgen bij leerlingen. Dit gebeurt bijvoorbeeld tijdens lessen, met ondersteuning van vrijwilligers van organisaties zoals Humanitas, of door enquêtes af te nemen om meer inzicht te krijgen in de thuissituatie van leerlingen.

Tegelijkertijd noemen 12 scholen ook uitdagingen. Geldzorgen blijven een gevoelig onderwerp, zowel voor ouders en leerlingen als voor medewerkers op scholen. Schaamte en taboe spelen hierbij vaak een rol. Het komt ook voor dat ouders zich aangevallen voelen of zich afvragen waar een school zich mee bemoeit als dit onderwerp ter sprake wordt gebracht.

Scholen kunnen via Van Pro naar Prof ondersteuning aanvragen voor activiteiten die de betrokkenheid van ouders bij de school vergroten. Tot nu toe hebben vier geïnterviewde scholen hier een aanvraag voor gedaan. Voorbeelden hiervan zijn een kerstdiner, een vertaalapparaat voor gesprekken met ouders die geen of moeilijk Nederlands spreken, een schoolontbijt waarbij leerlingen een ontbijt verzorgen voor ouders, en het bespreken van de subsidiemogelijkheden met de ouderraad en tijdens ouderavonden. De meeste scholen hebben nog geen gebruikgemaakt van de pilot om een aanvraag te doen voor activiteiten gericht op het vergroten van de ouderbetrokkenheid. Uit de gesprekken blijkt dat veel scholen niet op de hoogte zijn van de mogelijkheden hiervoor. Daarnaast zijn er enkele scholen die niet weten of er al aanvragen zijn gedaan voor ouderbetrokkenheid.

“Ik vind het heel dankbaar maar ook wel eens moeilijk om geldzorgen te bespreken met ouders. Er zijn veel succesverhalen maar soms is het ook heel moeilijk om het hier met ouders over te hebben. Ouders kunnen zich soms ook aangevallen voelen als je je hier ineens mee gaat bemoeien. Je moet zo’n gesprek zorgvuldig aanpakken. Het is vooral erg dankbaar, zeker omdat je echt iets kunt doen. Als je financieel niets kunt bijdragen kun je lang praten maar uiteindelijk niet echt helpen. Dan kun je iemand ergens voor aanmelden, zijn er wachtlijsten en bureaucratie. Dat duurt vaak erg lang. Dankzij deze pilot kunnen we snel schakelen en vandaag iemand helpen in plaats van volgende week.”

Brugfunctionaris

Verbeteren van de interactie met werkgevers

Uit de gesprekken met scholen komt ook naar voren dat de pilot bijdraagt aan een betere samenwerking met werkgevers die stageplekken aanbieden aan leerlingen. Een aantal scholen gaat vaker in gesprek met de bedrijven over wat goed gaat en waar de knelpunten zitten, omdat de pilot hen de mogelijkheid biedt om samen naar oplossingen te zoeken voor deze knelpunten. Dit kan bijvoorbeeld gaan om een net overhemd voor een leerling die zelf geen representatieve kleding heeft. Scholen geven wel aan dat de meeste bedrijven nog niet of niet goed bekend zijn met de pilot. Daarom nemen scholen meestal zelf het initiatief voor deze gesprekken.

Eén school gebruikt de pilot om jaarlijks een beroepenbeurs te organiseren. Op deze beurs kunnen bedrijven zich presenteren aan leerlingen. Dit is een voorbeeld van hoe de pilot kan bijdragen aan meer interactie en samenwerking tussen scholen en werkgevers.

> *"Van werkgevers hoor je vaak dat leerlingen er niet verzorgd of representatief uitzien of dat ze structureel te laat komen omdat ze geen fiets of vervoersbewijs hebben. In samenspraak met de werkgever en leerling proberen we te kijken naar oplossing omdat we weten dat er budget is en kunnen helpen om gat tussen verbinding werkgever en leerling te dichten."*
>
> Stagecoördinator

Samenwerking met andere partijen

We hebben gevraagd of scholen weten wat zij kunnen doen wanneer signalen wijzen op mogelijke geldzorgen in de thuissituatie van een leerling. 14 scholen geven aan dat zij hiervoor heldere afspraken en werkwijzen hebben. Wanneer een school zich zorgen maakt over de financiële situatie van een gezin, wordt dit vaak besproken binnen het zorgteam van de school. Ook gaan scholen in gesprek met ouders en leerlingen.

Scholen kijken vervolgens welke ondersteuning nodig is en welke mogelijkheden er zijn om het gezin te helpen. Daarbij schakelen zij regelmatig andere organisaties in. Dit kunnen organisaties zijn die zich specifiek richten op kinderen en onderwijs, zoals Stichting Leergeld of Stichting Kinderhulp. Daarnaast verwijzen scholen gezinnen soms door naar andere instanties wanneer daar behoefte aan lijkt te zijn. Hierbij wordt onder andere gedacht aan de gemeente, de GGD of andere (lokale) organisaties.

Sommige scholen geven aan dat de samenwerking met andere organisaties nog beter kan. Dat komt volgens hen soms doordat zij zelf meer initiatief zouden kunnen nemen met doorverwijzen. Ook ervaren sommige scholen dat samenwerken met partijen zoals de gemeente niet altijd makkelijk verloopt.

"In het praktijkonderwijs hebben we een groot ondersteuningsteam dat absoluut de wegen weet te vinden. We gaan het gesprek aan met ouders, leerlingen en organisaties. Het werkt voor ons dankzij Van Pro naar Prof wel een stuk prettiger want andere fondsen hebben behoorlijk lange procedures. Via het Jeugdeducatiefonds verloopt het doen van aanvragen eenvoudig, nu kan het binnen een paar dagen geregeld worden."

Brugfunctionaris

“Ik heb echt het gevoel dat we met de pilot een bijdrage leveren. Leerlingen kunnen stappen vooruit maken in het leven. Ook kunnen we de stap naar de arbeidsmarkt verkleinen. Het is positief op heel veel vlakken. Ook als het gaat om welbevinden van het kind. Een leerling die lekker in z'n vel zit en zich sociaal goed voelt kan veel beter presteren dan een leerling die dat niet heeft. Als wij daarbij kunnen helpen heeft dat alleen maar voordelen.”

Brugfunctionaris

Invloed van deelname pilot op leerlingen en de school

We vroegen de scholen ook welke invloed deelname aan de pilot heeft gehad op hun school. 19 respondenten hebben deze vraag beantwoord. 16 van hen geven aan dat Van Pro naar Prof de school meer mogelijkheden en bewegingsruimte biedt om leerlingen op verschillende vlakken te ondersteunen.

Scholen zijn vooral positief over de extra ondersteuning die zij leerlingen kunnen bieden. Het gaat hierbij vaak om leerlingen die meer aandacht nodig hebben, bijvoorbeeld vanwege hun thuissituatie of andere uitdagingen. Scholen noemen de laagdrempelige aanpak en de mogelijkheid om snel hulp te organiseren als belangrijke pluspunten. Volgens hen sluiten deze snelheid en betrouwbaarheid goed aan bij de behoeften van de doelgroep. Wanneer ondersteuning snel beschikbaar is, blijven leerlingen en ouders aangehaakt.

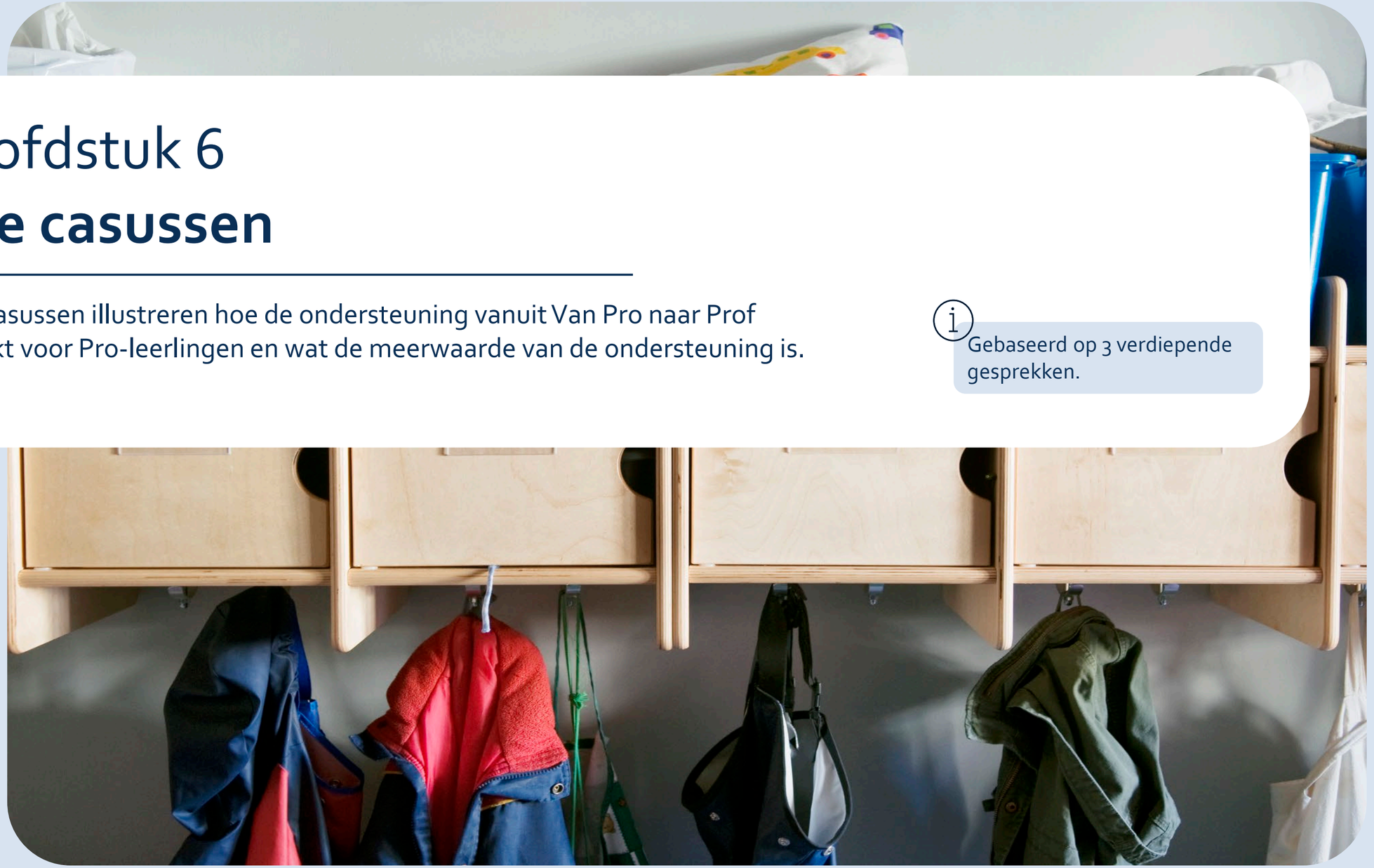
Veel scholen geven aan dat zij dankzij de pilot meer voor hun leerlingen kunnen betekenen. Volgens hen draagt de pilot bij aan de ontwikkelkansen van leerlingen en kan deze ook een positieve bijdrage leveren aan hun welbevinden.

Daarnaast geven vijf respondenten aan dat er door Van Pro naar Prof meer aandacht is gekomen voor geldzorgen binnen de school. Ook ervaren zij meer bewustzijn over en inzicht in dit onderwerp. Tot slot vinden twee respondenten dat deelname aan de pilot een positieve bijdrage levert aan het imago van de school. Zij kunnen zich profileren als een plek waar goed voor leerlingen wordt gezorgd en veel aandacht is voor het welzijn van leerlingen.

Hoofdstuk 6
Drie casussen

Deze casussen illustreren hoe de ondersteuning vanuit Van Pro naar Prof uitwerkt voor Pro-leerlingen en wat de meerwaarde van de ondersteuning is.

Gebaseerd op 3 verdiepende gesprekken.

Casus 1: bed en beddengoed 1/2

Leeftijd leerling: 16 jaar
Periode aanvraag: eind 2025

We hadden een leerling op school die vaak te laat kwam en soms zelfs helemaal niet opdagen, hij werd dan door zijn familie ziekgemeld. Ook merkten collega's dat de leerling regelmatig ongeconcentreerd en ongemotiveerd op hen overkwam. Sinds een tijdje weten we waarom. De brugfunctionaris van de basisschool van zijn broertje heeft ons benaderd om de thuissituatie te bespreken. Hieruit kwam naar voren dat meerdere leden van het gezin te maken hebben met bloedarmoede en dat de financiële situatie van het gezin erg moeilijk is. Tijdens een huisbezoek door mijn collega-brugfunctionaris bleek dat onze leerling samen met zijn achtjarige broertje een éénpersoonsmatras op de grond deelde. Dat verklaart waarom hij vaak moe op school kwam.

De collega-brugfunctionaris van de basischool had voor het broertje al een aanvraag ingediend bij het Nationaal Fonds Kinderhulp om de slaapsituatie te verbeteren. Maar bij dit fonds mag per kind maar één aanvraag per schooljaar gedaan worden en wordt per aanvraag en situatie een bepaalde limiet gehanteerd. Deze bijdrage was niet hoog genoeg om voor beide kinderen een bed en beddengoed te kopen. Daarom heb ikzelf ook een aanvraag bij het Nationaal Fonds Kinderhulp ingediend en daarnaast voor het restant bij Van Pro naar Prof van het Jeugdeducatiefonds een aanvraag ingediend. Op deze manier hebben we een stapelbed, matrassen, kussens, dekens, en twee sets beddengoed voor beide jongens aangeschaft. Met het daarna overgebleven budget was er zelfs nog ruimte voor een bureautje, bureaustoel en een schilderijtje.

Casus 1: bed en beddengoed 2/2

Het fijne aan de werkwijze van Van Pro naar Prof is dat een goede onderbouwing van je aanvraag voldoende is. Het Jeugdeducatiefonds vertrouwt erop dat je zelf een goede inschatting maakt wat de leerling nodig heeft. Dat maakt ook dat je de aanvraag snel en eenvoudig kunt doen. Bij andere organisaties moet je vaak veel gegevens aanleveren (bijvoorbeeld het inkomen van de ouders) en voor je die informatie hebt verzameld ben je vaak al een paar weken verder. Van Pro naar Prof richt zich op wat de leerling nodig heeft om zijn of haar situatie te verbeteren.

Het voornaamste effect van deze aanvraag voor onze leerling is toch echt wel een goede nachtrust. Het is gewoon niet te doen om met een broer of zus op een éénpersoons matras te slapen als je de volgende dag op school moet doen alsof er niets aan de hand is. Nu heeft hij een eigen bed waarin hij kan slapen en rusten. Hij heeft een leuke stageplek waar hij nu ook beter uitgerust kan verschijnen. Omdat wij hem nu hebben kunnen helpen, voelt hij zich bovendien gezien en begrepen en weet hij dat wij als school om hem geven. Dat zorgt ook voor een betere band tussen de leerling en zijn mentor.

Daarnaast is een casus als deze voor ons als school ook weer een leermoment. Het is soms lastig voor docenten om verder te kijken dan het gedrag van een leerling, dus dat stukje bewustwording bij mijn collega's en mijzelf is erg belangrijk. Als een leerling bijvoorbeeld vaak te laat komt, heel druk of juist erg rustig is in de klas proberen we te kijken waarom dat zo is. Er kan iets spelen in de thuissituatie, rondom reizen naar en van school of rondom de leerling zelf. Aan de hand van deze pilot probeer ik mijn collega's dus aan te sporen om altijd te kijken wat erachter zit en als het nodig is een aanvraag in te dienen bij Van Pro naar Prof.

Casus 2: fiets 1/2

Leeftijd leerling: 13 jaar
Periode aanvraag: juli 2025

Twee weken geleden hebben we voor een 13-jarige leerling een nieuwe fiets aangevraagd. Deze leerling woont bij zijn ouders in een grote stad en ze hebben het thuis niet breed. Dat merken we op school op verschillende manieren. Zo zijn er momenten waarbij leerlingen eten kunnen pakken, dan zie je dat hij soms heel veel pakt omdat hij bij ons niet zuinig hoeft te zijn. Ook draagt hij vaak langdurig dezelfde kleding en schoenen, soms zelfs in een te kleine maat. Het is best een grote jongen voor zijn leeftijd en ook de fiets waarop hij naar school kwam was versleten en te klein. Daarmee kwam hij moe aan op school en stage. Hij klaagt zelf nergens over en we wilden hem graag helpen maar het was belangrijk dat hij zelf naar ons toe zou komen met een verzoek. Als wij het hem zouden aanbieden voelt hij zich namelijk al snel minder. Gelukkig kwam hij op een gegeven moment inderdaad naar het zorgteam toe om te vragen of wij een fiets voor hem konden regelen.

Dat was natuurlijk geen probleem. Ik ben gelijk met hem gaan zitten omdat ik weet dat we bij het Jeugdeducatiefonds makkelijk een aanvraag kunnen doen. Ik heb al veel ervaring met de aanvragen en weet eigenlijk al wanneer iets direct goedgekeurd wordt. Toen we online de verschillende fietsen bekeken zat hij er helemaal opgebeurd en met glinsterende ogen bij. We gaan altijd ook even met de ouders in gesprek als iets nodig is voor een leerling. Zij vonden het helemaal prima en waren er stiekem erg blij mee.

Casus 2: fiets 2/2

We hebben de aanvraag bij Van Pro naar Prof ingediend omdat dit altijd heel snel en efficiënt gaat. In dit geval had ik binnen 24 uur een reactie. Soms krijg ik zelfs dezelfde dag al een reactie. Dit is prettig voor de leerling en levert ook aan de kant van onze school minder werkdruk op. We hadden deze aanvraag ook bij de bijzondere bijstand kunnen indienen maar dat geeft het risico dat ouders het moeten terugbetalen. Dan zadel je de ouders op met een schuld voor iets dat een leerling nodig heeft voor school en stage. Andere fondsen vragen weer veel gegevens over de financiële situatie van de ouders. In mijn ervaring delen ouders die informatie wel als het echt belangrijk is, maar ik merk dat ze het toch spannend vinden om een loonstrook of uitkeringsspecificatie te delen. Het Jeugdeducatiefonds werkt op vertrouwen en gaat ervan uit dat de ondersteuning echt nodig is.

De fiets is hier op school in elkaar gezet onder begeleiding van de docent fietstechniek die de fiets en het slot ook heeft gekeurd. Afgelopen woensdag was de fiets klaar en heeft hij hem kunnen meenemen. Hij was er ontzettend blij mee en heeft meerdere keren vol verwondering gezegd: “Krijg ik echt deze hele nieuwe fiets?!”. Normaal doet hij heel stoer, maar nu zag je echt weer een lief klein jongetje. We hebben moeten benadrukken dat dit echt zíjn fiets is. Hij heeft nog nooit eerder een eigen nieuwe fiets gehad. Ook op de basisschool reed hij op een oude, versleten, tweedehands fiets. Deze nieuwe fiets is echt van hem, dat doet veel voor zijn zelfvertrouwen.

Ook kan hij met deze goed passende fiets comfortabeler bewegen dan voorheen, dit zal hem helpen om meer aan lichaamsbeweging te doen. Bovendien heeft hij vanaf volgend schooljaar twee stagedagen. Dankzij deze fiets heeft hij meer stagemogelijkheden omdat hij nu verder van huis kan reizen.

Casus 3: linkshandige hondentrimschaar 1/2

Leeftijd leerling: 16 jaar
Periode aanvraag: december 2025

In december 2025 hebben wij een aanvraag ingediend voor een 16-jarige leerling. Het gaat om een Syrisch meisje dat al veel heeft meegemaakt. Ze is erg gesloten, onzeker en laat haar emoties niet goed aan de buitenwereld zien. Bij ouderbijeenkomsten zetten we voor dit gezin altijd een tolk in omdat haar moeder alleen Syrisch spreekt en haar vader beperkt Nederlands spreekt.

Deze leerling liep één dag per week stage bij een hondentrimsalon waar zij hand- en spandiensten zou verrichten zoals het wassen van honden en schoonmaken van de salon. Ze bleek een heel sterke stagiaire en had die werkzaamheden snel onder de knie. De salon stelde daarom voor dat ze ook zou beginnen met knippen, beginnend bij bijvoorbeeld de pootjes. Onze leerling gaf toen aan dat dat niet zomaar kan omdat ze linkshandig is. Normaliter moeten we het aan de ouders vragen als er iets aangeschaft moet worden. In dit geval is dat helemaal niet gepast omdat de ouders het niet breed hebben. Tijdens onze stagevergadering bespraken we deze casus en noemde ik het Jeugdeducatiefonds. Ik wist van het bestaan van de pilot Van Pro naar Prof af en stelde voor te kijken of we via deze weg een linkshandige schaar konden bestellen. Dit leek me een schoolvoorbeeld van hoe deze voorziening ingezet kan worden. De praktijkopleider heeft zelf de linkshandige schaar besteld.

Casus 3: linkshandige hondentrimschaar 2/2

De aanvraag verliep heel vlot. We hadden de schaar al binnen voor de aanvraag was goedgekeurd, maar dat volgde snel. Onze leerling was heel blij dat ze nu kon knippen en verrast dat dit zomaar voor haar is aangevraagd zonder dat zij hierom heeft gevraagd.

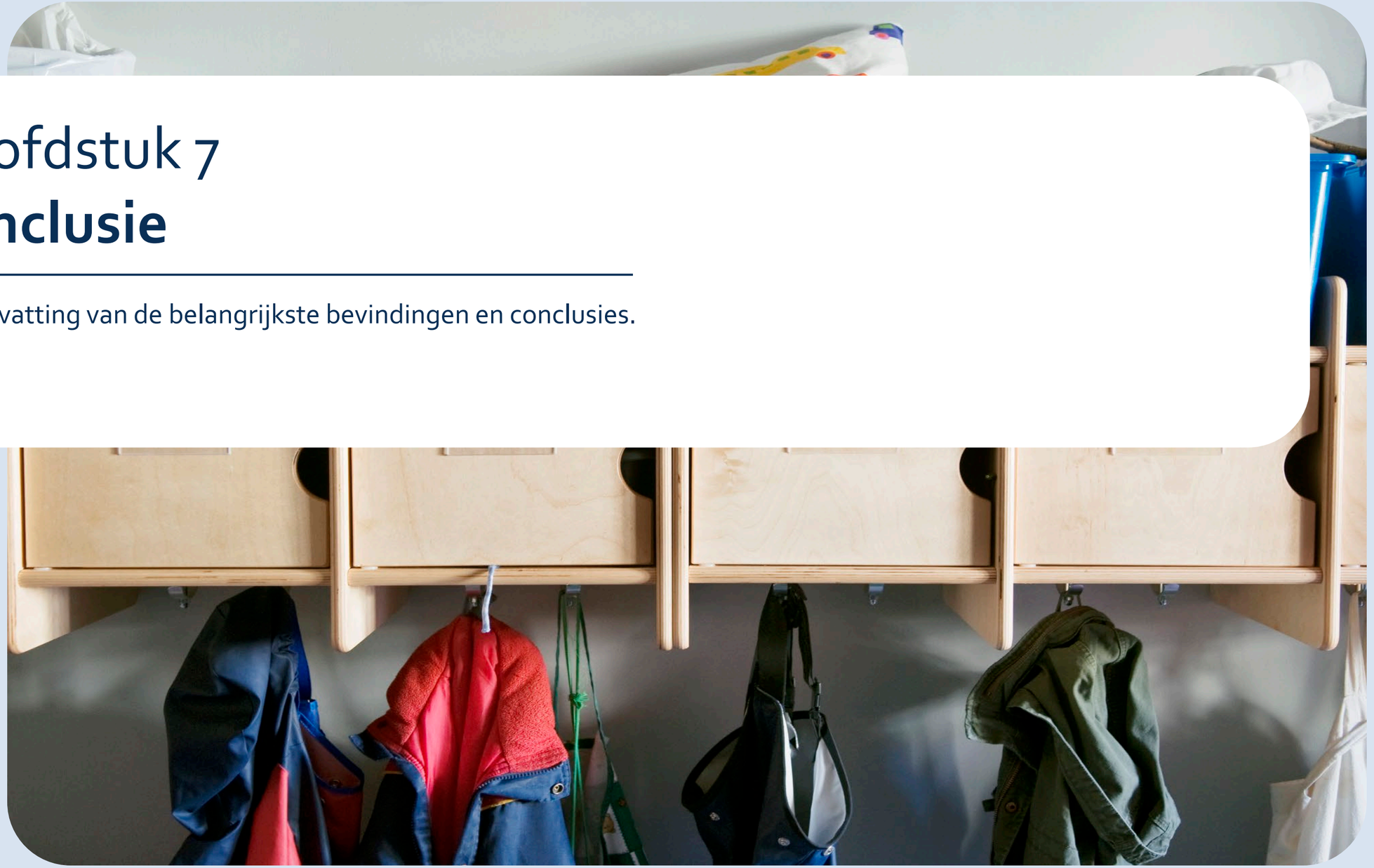
Deze aanvraag heeft heel veel betekend voor haar welbevinden. Ze heeft veel meer zelfvertrouwen gekregen. Het knippen van een hond is best moeilijk, dankzij deze schaar heeft zij echt nieuwe vaardigheden opgedaan. Ze was eerst zelfs bang voor de grotere honden maar doordat ze steeds vaardiger werd draait ze haar hand hier nu niet meer voor om. De leerlingen moeten ook werkopdrachten maken. Voorheen kon zij daarbij alleen haar schoonmaakwerkzaamheden beschrijven, nu kan ze ook zeggen dat ze bijvoorbeeld vier poten van een hond heeft geknipt. Ze heeft een mooie ontwikkeling doorgemaakt, vindt ook de trimster van de salon. Onze leerling gaat komend schooljaar mbo-niveau 1 volgen. Als zij ooit een eigen hondentrimsalon wil beginnen of een gerichte cursus wil doen biedt de combinatie van mbo-niveau 1 en de vaardigheden die ze tijdens deze stage heeft ontwikkeld een goed opstapje.

Ik ben heel blij met Van Pro naar Prof en we maken er dankbaar gebruik van. We leven in een bureaucratisch land waar je voor veel andere aanvragen meerdere formulieren moet invullen. Ik ben zo blij met een organisatie als het Jeugdeducatiefonds die oog heeft voor jongeren die het zoveel moeilijker hebben. De nood en kwetsbaarheid van deze jongeren wordt door hen echt gezien. Er zijn gewoon jongeren die geen bril, maandverband, zwemles of fiets kunnen betalen. Dan ben je al beperkt en sta je met 6-0 achter terwijl je nog aan je werkende leven moet beginnen. Mijn leerlingen op het praktijkonderwijs merken meestal maar weinig van onze inclusieve samenleving. Een voorziening als deze is een gat in de markt en voorziet in een behoefte. Dit was een schaar voor ‘maar’ €70 maar we zijn er zo dankbaar voor.

Hoofdstuk 7
Conclusie

Samenvatting van de belangrijkste bevindingen en conclusies.

Conclusie 1/3

Pro-leerlingen worden opgeleid voor cruciale beroepen waar veel vraag naar is. Na hun praktijkopleiding stromen zij vaak direct door naar de arbeidsmarkt of volgen zij eerst nog een mbo-opleiding voor zij de arbeidsmarkt betreden. Tegelijkertijd hebben Pro-leerlingen soms moeite om een stage, opleiding of baan te krijgen en te behouden. Geldzorgen in de thuissituatie vormen daarbij een belangrijke belemmering. De aanleiding voor Van Pro naar Prof lag in de signalen hierover die de Sectorraad Praktijkonderwijs in 2023 onder de aandacht bracht bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Scholen constateerden dat armoede een belangrijke belemmering vormde voor leerlingen in het praktijkonderwijs bij hun voorbereiding op stage, werk en maatschappelijke participatie. Er is een duidelijke behoefte aan ondersteuning voor Pro-leerlingen tijdens hun praktijkopleiding zodat zij deze zonder financiële belemmeringen kunnen volbrengen en hun potentieel kunnen vervullen.

Van Pro naar Prof is in 2024 van start gegaan. Het doel van de pilot is het vergroten van de ontwikkelkansen, de weerbaarheid en het welzijn van Pro-leerlingen om de duurzame uitstroom naar de arbeidsmarkt te bevorderen. Hierbij staan het wegnemen van praktische belemmeringen, het vergroten van ouderbetrokkenheid en het (helpen) doorbreken van het taboe rondom geldzorgen centraal. Deze pilot is een samenwerking van het ministerie van SZW, de Sectorraad Praktijkonderwijs en het Jeugdeducatiefonds. Op het moment van deze evaluatie doen 25 praktijkscholen mee aan de pilot.

De evaluatie bevestigt de signalen die aanleiding waren voor de start van de pilot. De problematiek die de Sectorraad Praktijkonderwijs in 2023 bij het ministerie SZW heeft geagendeerd, blijkt in de praktijk daadwerkelijk aanwezig. De pilot maakt zichtbaar dat financiële belemmeringen een rol spelen bij de onderwijsloopbaan, stages en de overgang naar werk van een deel van de Pro-leerlingen. Tegelijkertijd laat de pilot zien dat gerichte ondersteuning deze belemmeringen kan verminderen. Hoewel de tijdelijke voorfinanciering van individuele aanvragen voor de meeste scholen uitvoerbaar blijkt, betekent dit niet dat scholen deze ondersteuning structureel uit hun reguliere middelen kunnen bekostigen. Voortzetting van Van Pro naar Prof vraagt daarom om een duurzame, afzonderlijke financieringsvoorziening, zodat de kosten niet bij scholen of ouders terechtkomen.

Conclusie 2/3

Uit de evaluatie blijkt:

Scholen zijn erg tevreden zijn over Van Pro naar Prof. Zij zijn positief over de beschikbare middelen, de samenwerking met het Jeugdeducatiefonds, de eenvoudige procedures en de ondersteuning die leerlingen ontvangen. Naarmate scholen langer deelnemen, doen zij vaker aanvragen en benutten zij de regeling voor meer verschillende soorten ondersteuning.

Scholen zien dat de aanpak een positieve bijdrage levert aan de ontwikkel- en arbeidsmarktkansen en het welzijn van leerlingen. Relatief kleine bedragen maken in de praktijk een groot verschil voor leerlingen omdat zij nu wél mogelijkheden hebben voor bijvoorbeeld vervoer, het doen van een stage of het vergroten van hun leefwereld.

Scholen ervaren door Van Pro naar Prof een groter handelingsperspectief rondom de problematiek die zij signaleren. Zij waarderen het dat ze concrete hulp kunnen bieden aan leerlingen.

Van Pro naar Prof helpt scholen om armoede makkelijker te signaleren en hierover het gesprek aan te gaan met leerlingen en ouders. Tegelijkertijd blijft praten over financiële problemen voor sommige docenten, ouders en leerlingen lastig. Schaamte kan ervoor zorgen dat niet alle leerlingen gebruikmaken van de beschikbare ondersteuning. Nog maar weinig scholen hebben aanvragen gedaan voor het vergroten van de ouderbetrokkenheid.

De pilot heeft geleid tot meer contact tussen scholen en stagebedrijven. Scholen bespreken samen met werkgevers welke problemen leerlingen ervaren en hoe deze kunnen worden opgelost.

Conclusie 3/3

We concluderen op basis van deze evaluatie dat ***Van Pro naar Prof bijdraagt aan de ontwikkelkansen van kwetsbare jongeren in het Pro-onderwijs en hun welbevinden en weerbaarheid vergroot wordt***. Door het ***wegnemen van praktische barrières*** worden leerlingen in staat gesteld om zich te ontwikkelen. Bijvoorbeeld door het behalen van certificaten, het kunnen doen van een stage of door hun leefwereld te vergroten. Hoewel deze evaluatie niet beschikt over cijfers waarin de bijdrage aan duurzame uitstroom wordt aangetoond, tonen de ervaringen van respondenten aan dat op individueel niveau Van Pro naar Prof hier een concrete bijdrage levert. Daarmee behaalt de pilot ons inziens deze vooraf opgestelde doelen.

Ook helpt Van Pro naar Prof scholen bij het ***doorbreken van schaamte rondom armoede***, al blijft het taboe rondom geldzorgen een complex vraagstuk. Dit laatste is een factor waar veel partijen, organisaties en hulpverleners mee worstelen en is niet specifiek de pilot aan te rekenen. De positieve ervaringen die scholen rapporteren over het bespreekbaar maken van de problematiek en het geboden handelingsperspectief door Van Pro naar Prof laten zien dat de pilot haar doelstelling wat dit betreft voldoende behaald.

De rol Van Pro naar Prof in het ***vergroten van ouderbetrokkenheid*** wordt nog niet volledig benut. Er worden op basis van verstrekkingen gesprekken gevoerd met ouders en deze zijn waardevol om het contact met ouders te versterken. Scholen besteden echter nog beperkt budget aan activiteiten ter vergroting van ouderbetrokkenheid. Dit komt vooral omdat zij nog niet genoeg op de hoogte zijn van mogelijkheden hiervoor. Deze doelstelling wordt dus nog niet behaald.

De oplossingsrichting die ingezet is door Van Pro naar Prof om kwetsbare Pro-leerlingen te ondersteunen tijdens hun opleiding is van grote meerwaarde. In lijn met de Wet van school naar duurzaam werk wordt de kansengelijkheid van kwetsbare Pro-leerlingen dankzij Van Pro naar Prof vergroot.

Bronvermelding afbeeldingen

Pagina 2. Bron: Getty Images/Image Source. Maker: Peter Muller

Pagina 15. Bron: Getty Images. Maker: Ridofranz

Pagina 35. Bron: Getty Images/Image Source. Maker: Maskot

Pagina 38. Bron: Pixabay. Maker: Sumanley

Pagina 39. Bron: PxHere

Pagina 3, 9, 11, 13, 19, 26, 27, 29, 31, 32, 34, 36, 37, 38, 41, 43, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58: Stockfoto Microsoft 365

Bijlagen

Categorieën aanvragen 1/2

Categorieën	Aantal aanvragen*	Aantal leerlingen**	Euro's*
1. Cognitieve ontwikkeling	21	841	€31.367,20
1.01 Educatieve software	1	1	€499,00
1.02 Educatieve materialen	5	345	€2.682,28
1.03 Leesbevordering	2	163	€308,88
1.04 Bijles en huiswerkbegeleiding	3	12	€3.584,75
1.05 Aanbod tijdens extra uren	2	38	€6.845,00
1.08 Oriëntatie op beroepsmogelijkheden	8	282	€17.447,29
2. Vergroten van de wereld	13	453	€21.373,29
2.02 Schoolkampen	5	84	€7.729,97
2.03 Excursies	4	121	€3.693,82
2.05 Culturele activiteiten buiten school	4	248	€9.949,50
3. Verbeteren van de gezondheid	55	591	€27.690,37
3.01 Sociale vaardigheidstraining	1	1	€1.457,38
3.04 Brillen	13	37	€7.468,00
3.06 Overige zorgkosten	4	4	€2.884,60
3.07 Verzorgingsproducten	8	227	€2.635,01
3.08 Eten en drinken	5	296	€1.346,47
3.09 Sportactiviteiten	19	21	€8.392,91
3.10 Coaching en therapie	5	5	€3.506,00

Categorieën aanvragen 2/2

4. Vergroten van ouderbetrokkenheid	6	534	€4.165,09
4.01 Bijeenkomsten voor ouders	1	200	€970,00
4.03 Tolk bij oudergesprekken	4	84	€1.695,09
4.04 Activiteiten voor of met ouders	1	250	€1.500,00
5. Verbeteren van de thuissituatie	157	1357	€84.481,88
5.01 Laptops of tablets	15	15	€3.989,98
5.02 Fietsen	57	351	€37.096,38
5.03 Bedden	6	7	€3.755,04
5.04 Meubilair	8	9	€3.000,30
5.05 Huishoudelijke apparatuur	2	171	€898,00
5.06 Kleding	29	592	€8.305,05
5.07 Vervoerskosten	33	54	€19.563,98
5.09 Overige ondersteuning thuissituatie	7	158	€7.873,15
6. Verbeteren toerusting voor stage en werk	116	896	€85.100,27
6.01 Werkkleding	43	627	€21.614,46
6.02 Opleiding	44	174	€52.552,04
6.03 Documenten	8	17	€473,70
6.04 Materialen voor stagen en werk	13	70	€7.482,50
6.05 (Medische) hulpmiddelen	8	8	€2.977,57
Totaal	**368**	**4672**	**€254.178,10**

Datum monitoringsgegevens: 2 juni 2026

*Uitbetaalde, gedeclareerde en goedgekeurde aanvragen

**Leerlingen kunnen meerdere keren ondersteund worden. Het aantal leerlingen betreft daarom het aantal keer dat leerlingen ondersteuning hebben ontvangen.